Է. ՏԱՐԻ 1939 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 27 ՄԱՐԴԱՅ 4382 — Հ. Տ. 3 ՅՈՒԼԻՍ 1890 — Ն. Տ. 15 ՅՈՒԼԻՍ 1890 — ՀԻՃՐ. 29 ԶԻԼԳԱՏԷ 1307 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آروله‌جق غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Հայոց Ցարեկան գրաքննութեան տրամամբ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
Եռամսեայ » »	40
Դուրսի Ցարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գրանց	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս գրուած լրագրաց համար ծախքը Ցուցակներուն վրայ է
Խմբագրութեան գրուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 3 ՅՈՒԼԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍ ՄԸ ՓԱՐԻԶԷՆ

Ամեն բանի մէջ Փարիզի օրինակին կը հետեւինք։ Եւ պէտք է խոստովանինք թէ միշտ բարոյական, միշտ օգտակար բաներ չի սովրեցներ մեզ այս հետեւողութիւն։ Բայց ահա նորութիւն մը յորում Փարիզ կ'ընծայէ մեզ միանգամայն թէ՛ օգտակար և թէ բարոյական օրինակ մը։

Մինչեւ մօտ ժամանակներս Ֆրանսացի ուսանողութիւնն իւր արձակուրդն և պարապոյ ժամերն անդոհացուցիչ ընթերցանութեամբ և առաւել եւս անդոհացուցիչ շաղակրատութեամբ կ'անցուներ։ Իւր բարոյական ու ֆիզիքական բարեկեցութեան հոգածու անձնաւորութիւններ ու մարմիններ իրեն համար դատն կազդուրիչ և բարոյացուցիչ զբօսանք մը։

Ուշի ուշով դիտեցին Անգլիոյ դպրոցական դրութիւնն, յորում զօրացուցիչ խաղեր ու մարմնամարզեր ֆիզիքապես այնքան կը կազդուրեն ու կ'ուժգոյնեն անգլիական պատանեկութիւնն և երիտասարդութիւնը, զրպնոյն համեմատութեամբ կը հեռացնեն իրենց բարոյականը խանգարող փորձութիւններէ։ Ֆրանսացի հրապարակագրեր Անգլիոյ մէջ ուսումնասիրեցին այս դպրոցական խաղը, զրպս ապա մանրամասն հրատարակութեամբ ծանօթացուցին իրենց հայրենակցաց, որք չուտով ճանչցան թէ Անգլիոյ մէջ մանուկն մինչեւ ծերունին և երկու սեռէ և ամեն հասակէ ընկերութիւնը կազդուրող խաղերը, մանաւանդ դնտախաղն իւր ամեն ձեւերով, Ֆրանսական հին խաղեր են, զրպս Ֆրանսական ուսանողութիւնն ի վաղուց լքած էր պախարակելի անփութութեամբ։

«Ֆիզիքական կրթութեան Ազգային Դաշնակցութիւն մը» (Ligue nationale de l'éducation physique) կազմուեցաւ կրթական գործին հոգածու պատուաւոր անձերէ, որ սկսաւ դպրոցներու մէջ մտցնել այս խաղերը, որք այժմ Լիսէներուն և Քոլէժներուն մէջ ընդհանրացած են։ Ինչպէս անցեալները կը պատմէիք, այս վարժարանաց մէջ տարեկան մրցում մ'եւս հաստատեցաւ Le Lendit անուամբ, յորում դպրոցական խաղերու և ըմբշական ու մարմնամարզական վարժութեանց մէջ դերազանց հանդիսացող աշակերտք մրցանակներու կ'արժանանան, և իրենց անուններն աշխարհի կը հռչակուին իբրեւ Ֆրանսայի վարժարանաց ամենէն կորովարից, ամենէն ճարպիկ աշակերտները։

Միջնակարգ և բարձրագոյն վարժարանաց այս արդիւնաւոր օրինակէն խրախուսեալ, նոյն խաղերն ու մարմնամարզերը նախակրթարանաց մէջ մուծանելու ձեռնարկեցաւ։ Փարիզի քաղաքային խորհուրդը «Ֆիզիքական կրթութեան Ազգային Դաշնակցութեան» պաշտօն տուաւ Փարիզի նախակրթարանաց երիտասարդ վարժապետները վարժեցնել իւր չատագոված բացօթեայ խաղերուն ու մարզանքներուն, և այս առթիւ խորհուրդն խնասութեամբ դիտել տուաւ թէ «բազմամարդ աղքատ թաղերու տղայոց աւելի՛ ևս պէտք են բացօթեայ խաղեր ու մարզանքներ քան Լիսէներ և Քոլէժներ յաճախող բարեկեցիկ պատանեաց, որոց ֆիզիքական բարեկազմութեան ու քաջողջութեան համար ուրիշ միջոցներ եւս չեն պակսիր ապաքէն»։

Այս խորհրդով, Փարիզի նախակրթարանաց տնօրէնք Պ. Բաւիս և Պ. Տիւփլան նշանակեցին Փարիզի բոլոր պարապ տեղերն ուր նախակրթարանաց տղաքները կարենան խաղալ։ Փարիզի 477 նախակրթարանաց 477 երիտասարդ վարժապետներ քաղաքային պաշտօնարանը կանչուեցան, ուր վերոյիշեալ Դաշնակցութեան պատուիրակին հետ բանակցեցան, որպէս զի նախ իրենց դաս տրուին այն խաղեր ու մարզանքներ զոր իրենք ալ իրենց աշակերտաց պիտի սովրեցնեն։ Պ. Փասքալ Կրուսէ, որ կրթական խնդիրներէ չատ լաւ կը հասկնայ, այս առթիւ բանախօսելով, յիշեցուց նախակրթական ուսուցիչներուն թէ անգլիական նախակրթութեան վերատեսուչ Պ. Մաթիու Առնոլտ, Եւրոպոյ ամեն կրթական կեդրոններն աչքէ անցուցեալ, վկայած է իւր տեղեկագրով թէ Փարիզի նախակրթարանք աշխարհի լաւագոյն նախակրթարաններն են։ Բայց Ֆրանսական այս ընտիր նախակրթարանք մեծ պակաս մ'ունին որ աշակերտաց ֆիզիքական կազդուրման հոգ չեն տաներ։

Դպրոցական խաղերն, ըսաւ Պ. Փասքալ Կրուսէ, ո՛չ միայն գերազանց մարմնամարզ մ'են, այլ և ուղղամտութեան, պարկեշտութեան, քաջասրտութեան, ինքնայօժար կարգապահութեան ու ճշդապահութեան միակ դպրոցն են։

Պէտք եղած կարգադրութիւնք եղան Փարիզի նախակրթարանաց վարժապետներուն սովրեցնելու դպրոցական խաղերն ու մարզանքներ, որք քիչ ժամանակէն պիտի ընդհանրանան Փարիզի ամեն նախակրթարանաց մէջ, և մայրաքաղաքի օրինակին համեմատ, գաւառային այն ամեն նախակրթարանաց մէջ որք դեռ եւս զուրկ են բացօթեայ կազդուրիչ խաղերէ և զբօսանքներէ։ Պուլոնեի և Վէնսէնի անտառներուն մէջ տեղեր որոշուեցան վարժապետաց վարժութեան համար։

Եթէ Գերմանաց, Զուիցերիացւոց և Անգլիացւոց օրինակը չէ ազդած մեր վրայ, աւասիկ Ֆրանսացիք, աւասիկ Փարիզցիք, որք ո՛չ միայն սրամիտ այլ և մարմնով քաջառողջ ու կորովի պատանեկութիւն մը պատրաստելու հետամուտ կ'երեւին։ Այս նիւթիս վրայ մի քանի անգամներ գրած ենք այս սիւնակաց մէջ, և այսօր ըսելիքնիս չատ կարճ է։ Մեր վարժարանաց չէնքերուն ընդհանրապէս անպարմար և ողջապահիկ պայմաններէ զուրկ լինելն ալ մանաւոր պէտք մը կը ցուցնէ բացօթեայ տեղեր մեր զաւակաց ֆիզիքականը կազդուրել տալու մարմնամարզերով ու խաղերով։ Շատ հոգաբարձութիւններ մարմնամարզի դասատուին տրուած ամսականը չուայլութիւն կը համարին։ Բայց ամենէն աղքատ թաղերու Հոգաբարձութիւնք և Տնօրէնութիւնք կրնան հոգ տանիլ որ արձակուրդի ժամերուն տղայք խաղան, վազեն վազվզեն, փոխանակ պատերու տակ և քարերու վրայ ծոյլ ծոյլ նստելով անչահ խօսքեր ըսելու։

Ամենէն աղքատ թաղն ալ կարող է քիչ չատ վարելուչ զբօսավայր մը կազմել քանի մը ծառերով, և մինչև իսկ ծաղիկներով, որք բնապատմութեան գործնական դասեր ալ կրնան հայթայթել։ Վերջապէս, ամեն թաղ, ինչ որ ալ լինի իւր պ-ոբ-էն, — որ ամեն բարեկարգութեան խոչընդոտ կը համարուի վայրապար, — կարող է բան մ'ընել իւր զաւակաց ֆիզիքական մարզանքին համար, և այսպիսի մարզանաց մանաւորապէս պէտք կայ ի Կ. Պոլիս, ուր կը դանդաւաւի թէ սերունդէ ի սերունդ հայ երիտասարդութիւնը կը կորուսանէ իւր սեփական բնատիպ հայկական կորովն ու զօրութիւն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Թոյլին Վիեննայի Թղթակիցը կ'ըսէ յուլիս 9 թուով թէ Ռուսիոյ արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր վարիչը օտար երկիրներ զբօսական պտոյտներ կատարելու ձեռնարկած լինելով, առ այժմ Արեւելքից կողմը դիւանագիտական կարեւոր գործողութիւններ չեն սպասուիր։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս ի Ցինպանիա կը պտըտի, և յուլիսի վերջը մէկ քանի օր միայն Փեթերսպուրգ պիտի դառնայ։ Իւր գլխաւոր օգնական Պ. Վլանկալի եռամեայ արձակուրդ ստացաւ՝ իւր մարմնը դարմանելու, օտար երկիր ուղեւորելով։ Պերլինի ռուս դեսպան կոմս Շուվալով յուլիսի վերջը Փեթերսպուրգ կուգայ՝ ներկայ գտնուելու Վիլհելմ Կայսեր այցելութեան։ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Նելիտով և Ամէնքի «յոյժ գործունեայ» դեսպան Պ. Օնու ևս արձակուրդ խնդրած են, (թէեւ Պ. Նելիտովի խնդրած արձակուրդն զլացուիլը նշան մ'է թէ՝ յայտ ռուս կառավարութեան՝ ի Կ. Պոլիս Ռուսիոյ ներկայացուցիչը պարապ չի կենար, կամ պէտք չէ կենայ։) Պուքրեշի ռուս դեսպան Պ. Հիթրովօ չորս ամսուան արձակուրդ ստացաւ, զորից Պոհեմիա ջերմուկներու մօտ պիտի անցուցնէ։ Պ. Հիթրովօ իւր կառավարութեան քով երեսէ ինկած է, որովհետեւ Պուլկարիոյ վերջին դէպքերուն չատ անզգոյշ կերպիւ խառնուած էր, և ի Պուլկարիա գործոց անակնկալ ելքը շլոթեցուց զինք։

Վիեննայի կառավարական Փրէսէ լրագիրն իւր յուլիս 9 թուով ընդհանուր տեսութիւն մը կ'ընէ արեւելեան գործոց վրայ, և արեւելեան գաւառներէն մինչեւ արեւմտեան գաւառները պատահած դէպքերը վերադրելով ռուսական թելադրման, դիտել կուտայ թէ քանի որ ամառուան եղանակն յարմարագոյն եղանակն է ռուսական թելադրմամբ յառաջ եկած դէպքերու, եւրոպա առաջիկայ մի քանի շաբաթներու մէջ ուշի ուշով պիտի դիտէ այն դէպքեր։

Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պուլկար կառավարութիւնը խիստ հրամաններ տուաւ Դանուբի գետեղերեայ քաղաքաց ոստիկանութեան՝ չթողուլ որ գրգռիչ օտարազգիներ Ռումանիոյ կողմէ Պուլկարիա մտնեն։ Այս անօրինութեան պատճառը սա է թէ Պուքրէշի կառավարութիւնն այս օրերս ծանոյց Սոֆիայի կառավարութեան թէ կասկածելի շատ մը օտարազգիք դիտուած են Պուլկարիոյ-Ռումանիոյ սահմանաց մօտ։

—Ռուսճուղէ կը ծանուցուի թէ մի քանի օրէ ի վեր քանի մը սերպ հպատակներ արտաքսուած են պուլկարական հողէն, քաղաքական կասկածներով։ Արտաքսման հրամանն այնքան խիստ էր որ յիշեալ Սերպք չկրցան իրենց առեւտրական գործերը կարգի դնել։

—Նիշէ կը ծանուցուի թէ հրդեհ մը մոխիր դարձուցած է տեղւոյն կայարանին վաճառանոցներն և բանակին խոտի մթերանոցն, և կը կասկածուի թէ ոճրագործներ մատ ունին աղէտին մէջ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մինչ Սպանիոյ նոր վարչապետին Պ. Բանովան թերթն՝ Լէ-ոս կը յայտարարէ թէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ փոփոխում չպիտի լինի, Պերլինի Բրէյոյ Զայտունգ կը հաւատայ արժանահաւատ աղբիւրէ թէ Սպանիոյ նախարարական փոփոխման հետեւութիւնը պիտի լինի արտաքին քաղաքականութեան կարեւոր փոփոխում մը, որով Սպանիա գերմանական քաղաքականութեան պիտի յարի։ Վիլհելմ Կայսր Մատրիտ պիտի ուղեւորի, և կ'ըսուի թէ Ալպրէխթ արհիդքսին խնդրանաց վրայ է որ Բրխատնէ թագուհին հաւանած է պաշտօնէ գադրեցնել ազատական նախարարութիւնն և պահպանողականներն յիշխանութիւն կոչել։

Սպանիա հաւանի թէ ոչ, ակներև է թէ առաջիկայ մի քանի ամսոց մէջ Վիլհելմ Կայսեր և Զօր. Քափրիվիի ճգնաց գլխաւոր առարկաներէն մին պիտի լինի Սպանիան «Երրեակ Նեղակցութեան» կողմն հակեցնել, որով երկու կրակի մէջ կը մնայ Ֆրանսա։

Ի ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Ոչ կ'ըսէ թէ հրաշքներու դարն անցած է։ Հունգարիոյ մէջ ի Թոթ-Արատաչ, ժողովուրդը ջրոյ նուազութենէ չատ կը նեղուէր, և կերպով մը այս մեծ պէտքին գոհացում չէր տրուեր, երբ՝ անցեալ շաբթուն՝ 80 լիտրա ծանրութեամբ օդաքար մ'ինկաւ երկինքէն։ Պիտի հարցունէք թէ տեղացուց պէտք եղած ջուրին է այս օդաքարն մինչեւ ի՞նչ յարաբերութիւն կրնայ կենալ։ Բայց օդաքարն, այր ծանրութիւնն երկինքէն խնայով բազմապատկած էր երկրաչափական համեմատութեամբ, այնքան ուժով դեսին կ'կնայ որ հողը կը ծակէ, և անոյշ ջրոյ պատուական աղբիւր մը յերեւան կը հանէ, որ առատ ջուր կուտայ մշտահոս։ Եթէ դուք չեք հաւատար թէ հրաշք մ'է այս, բայց տեղացի Մաճառք մինամուռ այնպէս կը հաւատան։ Եւ որ աւելին է, աւստրալիացի Անգլիացի մը որ այդ կողմերը կը պտըտէր, երկու հարիւր անգլ. ոսկի վճարելով գնեց հրաշագործ քարը։

ԽՈԶԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Սերպ կառավարութիւնը Պարոնայց Մարշալ և Բաքիրնի անգլ. գործարանին հետ պայմանագիր կնքեց Նիշի մէջ գործարանի մը հաստատման համար, որ խոզի միսը պիտի աղէ, երշիկ և ապուխտ պիտի շինէ, թիթեղեայ անոթներու մէջ պիտի պահէ, և այլն, օտար երկիրներ զրկուելու համար։ Անգլ. ընկերութիւնն յանձն առաւ ըստ կարի չատ կառուցանել գործարանն, և բացուիմն մէկ տարի ետքն հարիւր հազար խոզ մորթել մէկ տարւոյ մէջ։ Յաջորդ տարին 50,000 խոզ աւելի, և այսպէս մինչեւ որ գործարանը տարին 300,000 խոզ մորթէ։ Կառավարութիւնը ձրի պիտի տայ գործարանի հողն, և տասն տարի տուրք չպիտի առնու գործարանէն։ Ամեն մեքենայք անմաքս պիտի մուծուին, և անմաքս պիտի արտածուին գործարանին պատրաստած ապրանք։ Անգլ. ընկերութիւնն յուլիս 8ին հինգ հազար ոսկի երաշխաւորութեան դումարն յանձնեց, և ի պատիւ պայմանագրութեան կնքման, որ թէ՛ սերպական թէ անգլիական վաճառականութեան տեսակէտով կարեւոր իրողութիւն մը կը նկատուի, Պելկրատի անգլ. դեսպանն հացկերոյթ տուաւ Սերպոյ ներքին գործոց նախարարին։

Դէշ դրացին ապրանքի տեր կ'ընէ մարդը, կ'ըսէ ժողովրդական առած մը։ Եթէ Աւստրիա չմերժէր Սերպոյ խոզերը, սերպ կառավարութիւնը Նիշի գործարանն հիմնելու խորհուրդը չէր յղանար։ Աւստրիա օր մը պիտի ընդունի Սերպոյ խոզերը, բայց գործարանը պիտի մնայ, և շահու նոր աղբիւր մը պիտի գտնայ սերպ խոզատեսից և վաճառականաց խոզեղէնի։

ԵԳԻՊՏԱՑԻԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սենտարի նահանգին մէջ, որոյ հունձքը կ'ապրեցնէ զՍուտան, բերքերը չատ առատ են այս տարի, որով ուտելեաց տարապայման սուղցած դէնն ինկաւ Սուտանի մէջ, և սովը վերջ դտաւ, բացի Սուաքինի մօտ, ուր տակաւին ժողովուրդը չատ կը նեղուի ուտելեաց նուազութենէ։

Պակկարաներու ցեղն, որոյ պետն է Խարթումի Էմիրն, և Ճաալին ցեղն իրենց իշխանութեան ներքև կը բռնեն բովանդակ Սուտան, յանուն կրօնի և սուտանեան ինքնավարութեան դէմ դնելով օտարազգեաց, ի շարս որոց կը դասեն նոյն ինքն զեղիպտոս։ Պակկարա ցեղէն կառավարիչք երկաթեայ բազուկով կը կառավարեն երկրին հանդարտաբարոյ ցեղերը։ Տիրող ցեղին տրամադրութեան ներքև եօթանասուն հազարի չափ պատերազմիկներ կան, որոց մէկ մասն անցեալ տարի եգիպտական սահմանաց մօտ եկաւ, բայց ի Թօսքի կանգ առնու հարկադրեցին զինք։ Անգլիացիք կը կարծեն թէ նոյն ցեղ այս տարի եւս նմանօրինակ շարժում մը պիտի ընէ եգիպտական սահմանաց վրայ։

ԼԵՀՔ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆՔ

Ի շարունակութիւն մեր երեկի թուով տրուած տեղեկութեան «Լեհք եւ Գերմանք» խորագրոյն ներքեւ, պէտք է յարենք թէ Փոզէնի լեհ կղերը բրուսիական Լեհաստանի արքեպիսկոպոսութեան ընտրելեաց գլուխը դրաւ նախկին ազգասէր արքեպիսկոպոսին՝ վերապատուելի Լէտսխովսքիի անունն, որ, ինչպէս կը յիշուի, բրուսիական կառավարութեան հրամանաւ պաշտօնանկ եղած էր։ Լեհ կղերին այս ընթացք շատ կը զարացնէ Պերլինի կառավարութիւնն։ Երկրորդ ընտրելի նշանակուած է իշխան Էմմոնտ Ռածիվիլ վարդապետն, (ազգական Ռածիվիլ իշխանին, որ Վեհ. Սուլթանին նուիրեալ Սեւ Արծուի պատուանշանը կ. Պոլիս բերաւ)։ Այս ազնուական եկեղեցական Գերմանիոյ խորհրդարանին մէջ Ջերմ հակառակորդ եղած էր Պիզմարք իշխանին։

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՌԷՆ

Ֆրանսական հաստատութեանց հետք մը մնացած է դեռ յԱլզաս Լոռէն։ Մարդասպան մը մահու պատժոյն դատապարտեցաւ, և այս առթիւ դիտել տրուեցաւ թէ Ֆրանսական եղեռնագատ օրինաց դրութիւնը կը տիրէ տակաւին յԱլզաս-Լոռէն։ Հետեւապէս, դատապարտեալը կառափնատով (կիլոթինով) պիտի գլխատուէր, ըստ Ֆրանսական դրութեան, և ո՛չ թէ կացնով, որպէս սովորութիւն է Գերմանիոյ ամեն կողմը։ Կառափնատ գործի մը դեռ կար ի Բոլմար, և զայն գործածեցին Սթրազպուրգի իշխանութիւնք։—Բայց եթէ մահու պատժոյն գործիքը Ֆրանսական դրութենէն առնուեցաւ, պատժոյ տեղն ըստ գերմանական օրէնսդրութեան որոշուեցաւ։ Մինչ Ֆրանսացիք իրենց մահապարտներն հրապարակաւ կը գլխատեն, գերմանական օրէնսդրութիւնը կը պահանջէ բանտի մէջ գլխատել, ի ներկայութեան բանտապետին, մի քանի դատական պաշտօնէից, տեղւոյն քաղաքային խորհրդոյն, և այլ մի քանի երեւելեաց։ Անգլիոյ մէջ ևս մահապարտք, որք կախաղան կը հանուի, բանտի բակին մէջ կը քաւեն իրենց ոճիր, և ո՛չ թէ հրապարակաւ։ Անգլիացիք կ'ըսեն թէ հրապարակային մահու պատիժ, փոխանակ շարագործներն ահաբեկելու, մահուան տեսարանին կը վարժեցնէ զանոնք։

—)(42)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷ
ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏԻ ՊԱՏԻՒ

Եւ դողդոջուն ձեռքով անոր յանձնեց Բիէբրոնի վերջին նամակն և անոր ամուսնութիւնը նկարագրող ամերիկեան լրագիրը։

Նկարիչն, այդ երկու թուղթերը կարդալէ յետոյ, ցրտութեամբ ետ դարձուց։

—Շնորհակալ եմ, ըսաւ։

—Պարոն Ֆապրիս, շարունակեց դերկոմսուհին յարաճուն յուզմամբ, նամակ մը ունիմ ձեզի տալիք ... Անձնապէս ձեզի ուղղուած է։

—Տեսնենք, տիկին։

Նամակն առաւ. այն նամակն էր զոր Բիէբրոն գրած էր նմա իր մեկնումէն առաջ. աւասիկ պարունակութիւնը։

«Այս պահուս յորում կը պատրաստուիմ Ֆրանսայէն բաժնուիլ երկար ատենուան համար,—առ յաւէտ իսկ եթէ պահանջէք,—կուզամ ետ դարձնել ինձի տուած խօսքերնիդ։ Ցանուն ձեր աղջկան, կը պաղատիմ որ ապրիք։— Եթէ բաղդը զիս դատապարտած ըլլար, և եթէ դուք խօսքս ետ դարձնէիք այնչափ անկեղծութեամբ և հրապարակաւ ինչպէս ես ետ կը դարձընեմ ձեր խօսքը, կը հաւատամ որ չպիտի վարանէի ետ առնու։

«Մարքիզ ՏԸ ԲԻԷՌԲՈՆ.

«Առ Պ. Ժան Ֆապրիս.»

Նկարիչը, խորին ուշադրութեամբ կը բերկին անգամ կարդալէ յետոյ այս նամակը, լռիկ երկնցուց զայն տիկին տ'Էմառէի։

—Բայց դո՛ւք պահելու էք այս նամակն, ըսաւ դերկոմսուհին։

—Թող այդպէս ըլլայ, ըսաւ Ֆապրիս։

Մանկամարդ կինը վայրկեան մը սպասեց, եւ տեսնելով զայն միշտ անզգած եւ յամառ,

—Պարոն Ֆապրիս, ըսաւ անոր ձեռքը բռնելով, թող պիտի տա՞ք որ մեկնիմ առանց հետս տանելու յուսոյ բառ մը։ Հիմակ ձեր պատիւը ազատած է։ Գթացէք ձեր զաւկին վրայ ... գթացէք նաեւ խեղճ յանցաւորին ... ա՞յնչափ քաւեց ... եւ եթէ համարձակիլ աւելի բան մը զրուցել ձեզի ...

—Ո՛չ, տիկին, աւելի բան մը մի՛ զրուցէք. բաւական է ... Շատ զգածուած եմ ձեր ձեռնարկէն, և այն զգացումներէն որք ձեզի թելադրած են այս ձեռնարկը ... բայց աւելորդ է ըսել որ խանդաղատանքի վայրկենի մը մէջ չէ որ կարելի է լուծել ինձի առաջարկուած խնդրոյն պէս խնդիր մը ... Թոյլ տուէք որ լաբաբոր խորհիմ այս բանին վրայ, ինչպէս պարտաւոր եմ։ Աշխատութիւնս այսօր աւարտած է ... Դեռ մէկ քանի օր ունիմ ... իմ դիտաւորութիւնս էր, ինչպէս կրնաք տալ ձեր բարեկամուհւոյն, այդ մէկ քանի օրերը նուիրել կարճ ուղեւորութեան մը ... օտար երկիր մը ... Զուիցերիա ... Որոշած եմ այդ դիտաւորութիւնս ի գործ դնել ... Հիմակ մանաւանդ պէտք ունիմ, իմ որոշումս տալու համար, հանդստեան մը և մտքի ազատութեան մը զոր հոս չպիտի կրնամ գտնել ... Միտք ունիմ վաղը մեկնելու։

Դերկոմսուհին ուշադրութեամբ անոր աչուներուն մէջ նայեցաւ։ Նկարիչն ոտք ելաւ և անոր մէկ ձեռքը բռնեց։

—Ցտեսութիւն, տիկին, ըսաւ, եւ ձայնին մէջ թեթեւ այլայլութեամբ մը,—Գացէք, աղջիկս։

Մանկամարդ կինը դուրս ելաւ։ Արհեստանոցին սեմին վրայ կանգ առաւ՝ սրբելու համար իր խոնաւ աչուքները, յետոյ արագ քայլերով ուղղուեցաւ դէպի տունը։ Պէտրիս, որ տեսակցութեան արդիւնքին սպասած էր՝ տենդայոյզ կերպիւ պտըտելով դարասանին ծառուղիներուն մէջ, զայն տեսանելով պէս ընդ առաջ վազեց, և մոլորուն նայուածքով մը հարցափորձելով զայն.

—ԷՀ, ի՞նչ եղաւ, հարցուց։

—Ի՛հ, կը յուսամ։

—Կարելի՞ է։

Եւ աշխուժիւ քաշեց տարաւ զայն իր սրահը։

Տիկին տ'Էմառէ յայնժամ պատմեց անոր Ֆապրիսի հետ ունեցած տեսակցութեան մանրամասնութիւնները, ջանալով համոզել եւ ինքն իսկ համոզուիլ թէ տպաւորութիւնը նպաստաւոր էր։ Բայց իր ամուսնոյն յանկարծական ուղեւորութեան լուրը սարսափեցուց Պէտրիսը։

—Մա՛հն է, ըսաւ խուլ ձայնով մը։

—Ինչո՞ւ համար պիտի մեկնէր, ըսաւ տիկին տ'Էմառէ, եթէ որոշած ըլլար մեկնիլ։

—Ո՞վ գիտէ ... իր աղջիկանը սրտին խնայելու համար ... թերեւս ինձի եւս խնայելու համար ... կ'ուզէ մինչեւ վերջը վհանձն ըլլալ։

—Կը հաւատամ քեզ, շարունակեց տիկին տ'Էմառէ, թէ ինձի ըսած խօսքերը չատ անկեղծ էին ... Այսպիսի ծանր պարագայի մը մէջ որոշումը տալէ առաջ, կ'ուզէ խաղաղութեամբ խորհրդածել, հեռու յիշատակներէ, յուզումներէ որք կրնային իր մտածումը խանգարել ...

Իրենց խօսակցութիւնն ընդմիջուեցաւ պզտիկ Մարսէլէն, որ փոթորկի մը պէս ներս մտաւ. իր այտը ներկայացուց տիկին տ'Էմառէի, եւ դէպի Պէտրիս դառնալով, շնչասպառ ըսաւ անոր.

—Իրա՞ւ է որ հայրիկս պիտի մեկնի։

—Ո՞վ ըսաւ։

—Հանրիէդը ... անոր ըսեր է որ իր մեծ մտադրութիւնը պատրաստ է։

—Այո, վաղը կը մեկնի ... իր աշխատութիւնը չատ յոգնեցուցած է զինքը ... Ցանձնարարած են իրեն որ քիչ մը յոգնութիւն առնէ։

—Օհ, չեմ ուզեր կոր երթալը, ըսաւ պզտիկը ... եթէ կ'ուզես, երթամ օգնեմ Հանրիէդի, որպէս զի բան մը չի մոռնայ։

—Ես ալ մէկ վայրկեանէն կուգամ ...

Գնա՛, աղջիկս։

Մարսէլ դուրս ելաւ վազելով։ Տիկին տ'Էմառէ ոտք ելած էր։

—Գիտես արդեօք թէ ո՞րչափ կը տառապիմ ըսաւ Պէտրիս։ Այս տանը մէջ չարժում մը չըներ, խօսք մը չարտասաներ որ զիս չը տանջէ ... և դո՞ւն ինձմէ կը բաժնուիս։

—Այո՛, կը բաժնուիմ ... վաղն առտու հոս կ'ըլլամ, — բայց չեմ ուզեր այս վերջին ժամերուս ձեր մէջտեղը մնալ ... Զձեզ երկուքդ ալ կը թողում ձեր ներշնչման ... Այլ վաղու։

Զիրար ողջագուրեցին և տիկին տ'Էմառէ ելաւ գնաց։

Պէտրիս իր ամուսնոյն սենեակն ելաւ, անոր մեկնման պատրաստութեանց հսկելու։ Սենեկապետուհին խմացուց թէ Ֆապրիս Բարիզ գացած էր. ընթրիքին առն պիտի դառնար։

Նկարչին կինը օրուան մնացեալ մասն անցուց պարտիզին մէջ թափառելով։ Երեկոյեանդէմ, արեւմտեանցը մտաւ։ Վերցուած պատկերներուն թողած պարապը լքման, անկարգութեան և հանդիսաւոր տխրութեան կերպարանք մը կուտար նը-մա։ Մինչեւ մութը կոխելը պտըտեցաւ անդ, յիշելով ինչ մտածում և տառապանք որ ունեցած և կրցած էր անդ մեծ իմացականութիւն մը և մեծ հոգի մը։

Գետոյ մտքին մէջ դաղափար արթնցաւ թէ ամէն բան վերջացած էր, թէ ի Բարիզ կարծեցեալ ուղեւորութիւնը պատրուակ մըն էր լոկ, թէ ամուսինը տուն չպիտի դառնար։ Հաղձելով տուն դարձաւ, Ֆապրիս մէկ քանի վայրկեանէ ի վեր դարձած էր։

Սեղան նստան։ Ֆապրիս հանդարտ էր, բայց սովորականէն աւելի լուրջ եւ աւելի մտազբաղ, եւ միանգամայն աւելի խօսուն։ Կարծես լռութենէն կը վախնար։ Օրերուն յարաճուն կարճութեան վրայ կը խօսէր, իրիկուան գեղեցկութեան վրայ, մէկ քանի նոր ցուցահանդէսներու վրայ, Զուիցերիոյ դաշտանկարներուն վրայ, նկարիչներուն կարողութեան վրայ անոնցմէ օգուտ քաղելու։

Ընթրիքէն յետոյ, պարտէզ ելան։ Թէև աշունը մերձ էր, գիշերն եղկ եւ աքանչելի էր, աստեղազարդ երկնից ներքեւ։ Պայծառութիւնը բաւական էր որպէս զի Մարսէլ կարենար իր շրջանակը վարել պարտէզին անձուկ ծառուղիներուն միջեւ։ Կ'զբօսնուր ճարպիկութեան այդ ապացոյցը տալով իր հօրն առջեւ, որ, նըստարանի մը վրայ նստած, անոր մտ, կը դիտէր զինքն,— և մերթ երկինքը կը նայէր։ — Պէտրիս, ուժասպառ, անկից քանի մը քայլ հեռու նստած էր, ոստախիտ ծառերու խմբի մը ստուերին մէջ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարնոյ առաջնորդ Դեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իսթիւճեան նամակ մը ուղղելով առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ յայտնելէ յետոյ թէ իւր հիւանդութիւնը՝ թանչք, այս օրերս տեսակի սաստկացած է և թէ բժիշկներն օդափոխութիւն մը անհրաժեշտ դատած են, արտօնութիւն խնդրած է ի Կ. Պոլիս և կամ այլուր օդափոխութեան երթալու։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ հեռագիր մը ուղղելով Ն. Գերապատուութեան՝ ծանոյց թէ արտօնեալ է ի Կ. Պոլիս և կամ յայլուր օդափոխութեան երթալու։

Կրօնական ժողովն երէկ ի նիստ դումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի։

Ժողովն երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց ազգային ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ և յետոյ զբաղեցաւ նաև այլ և այլ անհատական խնդիրներով։

Նկատողութեան առաւ յառաջիկայ տարւոյ Օրացոյցի ձեռագրին առթիւ իւր անդամներէն Արժ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրտեանի քննութեանց արդիւնքն և վաւերացնելով, արտօնեց Օրացոյցի տպագրութիւնը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆՆԱՆՔ

Սանիէի երկրորդ աստիճան տըրուեցաւ կայսերական անձնական Դանձուն Նախարարութեան պաշտօնեաներէն Սեղբոսեան Աւետիս էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Քաղաքային բժշկական վարժարանի նախկին շրջանաւարտ և Խքէչէ, Իշմկէզլ ու Այվանքը գաւառակաց Թաղապետական բժիշկ եահէա, Մէհմէտ Թէվֆիք ու Եուսուֆ Զիեա էֆէնտիներու։

Բապայի աստիճան՝ Մէջքէի պանդուխտներու հիւանդանոցին դեղագործ Սիւլէյման էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Ցենիղլի գաւառին (Այտըն) կառավարիչ Շերիֆ փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Դ. զօրաբանակի հեծելազօրաց Դ. զօրաբաժնին ժբ. կիսաբաժնին հրամանատար Մերլիվա Պէհչէտտին փաշայի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պ. Ասքիէոնաքիի, նախորդ քանչէլեր հելլենական հիւպատոսարանին Ադրիանուպոլսոյ և այժմ Թարգման հելլենական հիւպատոսարանին Մարսիլիոյ։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱՅԱՆ

Նախարարք ոմանք երէկ ժամ 10½ին կայսերական պալատ դնացին և անդ ի նիստ դումարելով մինչեւ ուշ ժամանակ զբաղեցան կարեւոր խնդրոց խորհրդակցութեամբ։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը ի նիստ դումարեցաւ և ելմտական դանձուն հասոյթներն աւելցնելու նպատակաւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Սոյն յանձնաժողովը կը կազմէին Վսեմ. Ճէվտէդ փաշա, Ներքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Բլովան պէյ, Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան հաշուակալ Սաատի պէյ, ելմտական ժողովոյ անդամ Սիւլէյման Սուամ էֆէնտի, Պեռական Խորհրդոյ անդամ Նուրեան էֆէնտի և ելմտական Նախարարութեան պաշտօնեայներէն Մուհիէտտին էֆէնտի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՆՆԱՆՔ

Իտալական կառավարութիւնն Իտալիան Թաէ պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է Արտաքին գործոց Նախարարութեան մէջքաւպճի Միւնիր պէյի։

Սերպիական կառավարութիւնը Թաէ պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրած է Դրօնական Նախարարութեան քննիչ ժողովոյ պաշտօնեաներէն Ալի Ֆէհմի էֆէնտիի։

ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Թուրքիոյ բոլոր գաւառաց տարադրագործական արտադրութիւնները պարունակող ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի Եըլտըզի դարաստանին մէջ։ Պրուսայէն զրկուած են արդէն նմոյշներ մեծաքահիւս կերպասներու որք ի տես պիտի դրուին այդ ցուցահանդիսի մէջ։

ԹՈՒՐԲԻՆ ԵՒ ԴԱՐԱՏԱՂ

Կ. Պոլսէն Եւրոպական լրագրաց ուղղեալ տեղեկութեանց համաձայն Վսեմ. Շաքիր փաշայի պաշտօն յանձնած է խորհրդակցել այն պատուիրակին հետ զոր Դարատաղ պիտի ղրկէ կարգադրելու համար Թուրքիոյ և Դարատաղի սահմանագլխոց վրայ գտնուած արօտներու վերաբերմամբ ծագած անհամաձայնութիւնները։

Այս առթիւ Գոսովայի գաւառական լրագրին հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ։

«Այս միջոցիս այլ և այլ ղրոյցք լսեցան թէ Իբէք գաւառին մէջ Բոկովայի ու Կուսինայի կողմերը տեղացի ժողովրդեան և դարատաղցւոց միջեւ կռիւ մը ծագելով, մարդու բաղմաթիւ կորուստներ պատահած են։ Այս ղրոյցք թիւրիմացութեան արդիւնք են և առաջ եկած են դէպքէ մը, որ է Բոկովայիներու և Շէքուլարովցիներու միջեւ արօտներու առթիւ եղած կռիւ մը, ուրկից մէկ հոգի մեռած և երկու հոգի վիրաւորած է։ Այս դէպք ոչ է կարեւորութիւն չունի և այդ կողմերը կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։»

ԿԱՐԻՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարնոյ գաւառական թերթին մէջ հետեւեալը կը կարդանք։

Յունիս 8ի ուրբաթ օրը ժամ 9ին քաղաքիս մէջ տեղի ունեցած ցաւալի դէպքը տեւականութիւն չէ ունեցած շնորհիւ Աստուծոյ և յաջողութեամբ Վեհ. Սուլթանի։ Տեղական կառավարութեան և զինուորական զօրաբաժնին կողմէ ձեռք առնուած դովելի միջոցներու շնորհիւ ամենակարճ միջոցի մէջ առաջքն առնուելով, ժողովուրդ և բնակիչք ըստ առաջնոյն սկսած են սիրով և միաբանութեամբ ապրիլ։ Այդ դէպքի դիւերն իսկ ոչ է չփոթութեան հետք չէ մնացած։ Այս առթիւ այլ և այլ տեղեր այս դէպք չափազանցութեամբ պատմուած ըլլալով, կը փութամք ուղղել։

* * *

Ժամանակէ մը ի վեր շրջակայ տեղերէ անծանօթ մարդեր կուգան այս կողմն և անվայել ընթացքից մէջ կը գտնուին։ Ոստիկանութիւնն այս մարդոց նկատմամբ հարկ եղած քննութիւնները կատարելով, իրենց տեղերը կը վերադարձնէ զանոնք։

Գոհ ենք ոստիկանութեան այս հոգածութենէն և կը յուսանք թէ այսուհետեւ եւս պիտի չարունակէ այսպէս, որովհետեւ այդ դրութեան միայն գործադրուիլը քաղաքիս կարգապահութեան պահանջած պէտքերէն մին է։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սոյդ աղբիւրէ կ'իմանանք թէ Պուլկարիոյ արտաքին գործոց Նախարարին կողմէ վերջերս Պ. Վուլքովիչի ուղղեալ նամակը զոր այս վերջինը կարդացած էր Բ. Դրան, անախորժ տպաւորութիւն մը յառաջ բերած է կայս. կառավարութեան վրայ։ Պ. Ընդամպուլոի՝ իմանալով դայս, փութացեր է հեռագիր մը ուղղել Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատարին, որով կատարեալ գոհացում կուտայ Բ. Դրան, բացատրելով վերոյիշեալ նամակի բուն նպատակը։ Պ. Սթամպուլօֆ իւր բացատրական հեռագրոյն մէջ արտօնած է զՊ. Վուլքովիչ բացորոշապէս յայտարարել յանուն իւր, առ որ անկ է, թէ պուլկար կառավարութեան յունիս 4/16 թուական նամակը բնաւ նպատակ չունէր բռնանալ կայս. կառավարութեան և Բ. Դրան վրայ, թէ այդ կարգի մեկնութիւնք գլխովին հակառակ են ճշմարտութեան և թէ վերոյիշեալ նամակի բուն նպատակն էր պարզապէս գերիշխան պետութեան յայտնել Պուլկարիոյ կացութիւնը և Վեհ. Սուլթանի այակցութիւնն ու պաշտպանութիւնը հայցել։ (Սթամպուլ)

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բամարանէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Եզեսուն-չորս մահեր պատահեր են անդ։ Տիֆն չդադնաւուն մէջ որ Հնդկաստանէն կուգար և Իսլամաց ուխտաւորներն կը փոխադրեր 1200 իսլամ ուխտաւորներ։ Այդ 34 անձանց 7ին մահը քոլերայի կը վերագրուի։ Ուրիշ 12 ուխտաւորներ ալ բռնուած էին այդ ախտէն։ ասոնցմէ երկուքը կղզւոյն մայրանոցին մէջ հաստատուելնուն պէս մեռեր են։ Բարանթինայի խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են։

Բամարան կղզւոյն, ձիատեի և Հիճազի առողջապահական կացութիւնը գոհացուցիչ է։

* * *

Տիեարպէքիրի Միտհաթ գաւառակի ձէղիրէ անուն տեղն երեւան ելած քոլերան, որ շրջակայ գիւղերն տարածուած ըլլալով, օրական տասնեակ և հինգ դէպքեր կը պատահէին, այս օրերս սկսած է նուազիլ։ Յունիս 30ին ոչ ոք բռնուած է քոլերայէ և միայն նախապէս բռնուողներէ մին մեռած է։ Զինուորներէ կազմեալ շրջիկ մը դրուած է թէ՛ ձէղիրէի եւ թէ՛ Նաստրինի, Ֆիշապուի ու Միտիխաթի շուրջը և խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են այդ ախտի ճարակումն արգիլելու համար։ Այս շրջանէն դատ ընդարձակ երկրորդ շրջիկ մը եւս հաստատուած է։ Առողջապահական բժիշկներ ամենայն ուշադրութեամբ հականեխել կուտան քոլերայէ վարակեալ տունները, վարակողներու հագուստներն ու դոյգերը կայրեն և այլ միջոցներու կը դիմեն։

Մուսուլի և Պաղտատի կուսակալութիւնք արգիլած են լաստանաւերով Եփրատի ճամբով եկող ուղեւորաց մուտքն և այլ օգտակար մնորինութիւններ ըրած են։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄ

Ծովակալ Վուտս փաշա, որ վերջերս Լոնտոն կը դտնուէր, Անգլիոյ ծովային նախարարութեան հաւանութեամբ նաւային սպայներէ մասնախուզմ մը կազմեր է որուն միջոցաւ օսմ. նաւատորմը պիտի վերանորոգուի կարճ միջոցի մը մէջ։ Այս մասնախուզմ Կ. Պոլիս պիտի դայ ի մօտոյ։

ՕՏՈՒՆ ԲԱԲՈՒԻ ՀՐԿԻԶԵԱՂ

Շաբաթ աւուր հրդեհէն ՀԱՍԵԱԼ աստղավաճառք երէկ Բ. Դուռն երթալով աղերսագիր մը մատուցին Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

Աղերսարկուք պարզելէ յետոյ, իրենց թշուառ վիճակն յորում մատնուած են շաբաթ աւուր հրդեհէն, արտօնութիւն խնդրած են վերահաստատուիլ իրենց նախորդ վաճառատեղին։

Աստղավաճառք նոյնպէս խնդրած են 40-50,000 ոսկւոյ չափ փոխատուութիւն մը ընել իրենց, այս դրամը նոյն արհեստաւորաց բաշխել յատուկ յանձնաժողովի մը միջոցաւ, որոշել այդ փոխատուութեան հատուցման եղանակը, շահադէտութեան և արհեստաւորաց ՀԱՍԵԱԼԻՆն տեղի չտալու համար արգելուլ որ թէ՛ նաւերու մէջ դտնուած և թէ՛ բերուելիք ատաղձներու տեսաք ուղղակի իրենք չձեռնարկեն ապոց վաճառման, այդ ատաղձք յանձնաժողովոյ միջոցաւ բաշխուին արհեստաւորաց և յարմար դներ որոշուին ատաղձի իւրաքանչիւր տեսակին համար։ Նոյնպէս ատաղձավաճառաց ունեցած պարտաց փոխանակադրերու և մուրհակներու պայմանաժամն երբ ուարտի, այդ պարտուց վճարման պայմանաժամն յետաձգել յարմար ժամանակի մը, առանց օրինական միջոցներով ատաղձավաճառ արհեստաւորները անեկութեան ստիպելու, և այսպէս թշուառութենէ ազատել թէ՛ ատաղձավաճառներն և թէ՛ այլ և այլ արհեստաւորներ որոց շահերն առաջնոյ հետ կապուած են։ Այս վերջինք են սղոցողք, ձիավարք, իշավարք, մասնաճիներ, գաղթական սայլավարներ, և այլն։

Աղերսարկուք կը խնդրեն նկատողութեան առնուլ թէ ատաղձավաճառք իրբեւ մաքսատուրք, անտառի տուրք և այլ տուրքեր տարեկան 60 հազար ոսկւոյ մօտ դումար մը կը վճարեն կառավարութեան, որ նոյնպէս իրբեւ տուրք բանական դումար մ'ալ վերոյգրեալ արհեստաւորներէն կ'առնու։

Ատաղձավաճառք ի վերջոյ կ'առաջարկեն որ եթէ կարելի է այդ փոխատուութիւնն ընէ երկրագործական Դրամատունը, քիչ ժամանակի մը մէջ հատուցուելու պայմանաւ։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ընդունելով այս աղերսագիրը, խոստացած է թէ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի։

* * *

Շաբաթ աւուր հրդեհի պատուն հանգստեան թաշակի մնուկի վերատեսուչ Թէվֆիք փաշա, որուն ապարանքն եւս այրած է, իւր ընտանեաց հետ դուրս ելած է առանց ամենափոքր կարասի մը իսկ ազատելու։ Թէվֆիք փաշա իւր եղբօրը տունը հիւր եղած է։

—Ֆէսճի Սայիտ անուն մարդ մը իւր կարասիները տան ներքեւ դըրնուած ջրհեղեղին մէջ պահած ըլլալով, տունն այրելէ յետոյ Վանցի Յովհաննէս և Էրզրումցի Սիւլէյման անուն երկու մարդ այդ ջրհեղեղին մէջ կ'իջնէն կարասիներն առնելու համար, սակայն այդ երկու մարդիկ ջրհեղեղին մէջ ղէ այրվաղերկ կը մնան։ Սայիտ անմիջապէս դուրս հանել կուտայ դանոնք և հիւանդանոց մը կը փոխադրէ։

—Հրդեհի պատուն և յետոյ, ոստիկանք մէկ քանի չարագործներ ձերբակալեցին, որք հրկիզելոց ոմանց դորքերն ու կարասիները դողցած էին։

—Ալի անուն մարդ մը տեսնելով որ ջրհանկիր մը՝ Պաղտասար, այլոց տան մը մէջ մնացած է և կեանքը վտանգի մէջ, օգնութեան փութալով ազատած է, սակայն Ալի մուխէն խըղդուելով, երկու ժամ յետոյ մեռած է։

—Կ'ըսուի թէ ատաղձավաճառներու տեղը փոխելու մտադրութիւն կայ, ապագային այս կարգի ցաւալի արկածներու տեղի չտալու համար։ Իւր, տակառ, մեզրամամ և այլ այս կարգի դիւրավառ նիւթեր վաճառողներու մէկ տեղ համախմբումը միայն վտանգաւոր ըլլալով, պէտք տեսնուած է այդ արհեստաւորաց տեղերը փոխել։ Կը հաւատան նաեւ թէ մտադրութիւն կայ ատաղձավաճառները ի վերին Վոսփոր ամայի տեղ մը փոխադրելու, ինչպէս են քարիւղի մթերանոցք, սակայն վերջնական տեղեկութիւն մը չկայ տակաւին։

* * *

Աւասիկ այս հրդեհէն պատճառաւ ապահովագրական ընկերութեանց կողմէ վճարելի դումարները։

	Ամբ. ոսկի
Նորթհ Պրիթիշ) Նորթհըրն)	5600
Լընտըն Ինտ Լանքաշայր	4500
Իմպէրիալ	4000
Ֆիֆիքս Ֆայր Օֆիս	3000
Սըն Ֆայր Օֆիս	2600
Իւնիքն	1850
Ռուին	700
Լընտըն Էշուրէնս	270
Լայըն	200
	Օսմ. ոսկի
Նորտայէշ	1500
Հանսէաթիէշ	1200
Համպուրկ Միւնիխ	200
Ռուսսէդ	550
Հէլվետիա	500
Ֆոնսիէռ	200
Ագիէնտա	100

Կ'իմանանք թէ ՖԻՆԷՍ անգլիական ապահովագրական ընկերութիւնն երեկուընէ արդէն սկսած է վճարումներ ընել առ ապահովագրեալս իւր։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

Օսմ. թղթատարական և հեռագրական վարչութեան և Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակալութեան միջեւ բանակցութիւնք պիտի սկսին վերջնապէս համաձայնելու համար պայմանագրութեան մը վրայ որ բանակցութեանց առարկայ եղած էր ասկից առաջ։

—Օսմ. և պարսկական թղթատարական վարչութեանց միջեւ ծագած վէճի մը վրայ, թուրքեւպարսկական սահմանագլխոյն վրայ թղթատարական պայուսակաց փոխանակութիւնը դադրած էր վերջին ժամանակներս։ Սակայն պարսկական վարչութիւնն որ առիթ տուած էր թղթատարական յարաբերութեանց այս խզման, իւր որոշումն ետ առած ըլլալով, պայուսակաց փոխանակութիւնը վերսկսեր է և երկու կողման պատուիրակք համաձայնութեան մը յանգեր են թղթատարական նոր պայմանագրոյն կնքման առթիւ։

—Օսմ. թղթատարական վարչութիւնն ի մտոյ շաբաթական երկու նոր սուրհանդակներ պիտի հաստատէ Կ. Պոլսոյ և Էնկիւրիի միջեւ, փափաքելի եղած դիւրութիւնն ընծայելու համար հասարակութեան։ Այս կերպով, կիրակի օրերը մայրաքաղաքէս մեկնող թղթատարին հետ, շաբաթը երեք Սուրհանդակ պիտի մեկնին յէնկիւրի։

ԲՐԻՇԹԻՆԱՑԻ ՍԵՐՊ ՀԻՒՊԱՏՈՍԸ

Դոսովայի գաւառական լրագիրն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Բրիշթինայի սերպ հիւպատոսին սպանման վրայ։

Տեղական կառավարութիւնն անմիջապէս ձերբակալեց այդ ոճրագործութեան հեղինակն ու մեղսակիցները։ Կատարուած քննութիւնք հաստատած են թէ այդ ցաւալի դէպքին պատճառն է Սէյֆիէտտին անուն դնչուի մը վրէժխնդրութիւն։ Սերպ հիւպատոսը, Պ. Լուքա Մարինքովիչ շաբաթ մը առաջ դանկոծած էր այդ դնչուն և իւր սպանուած իրիկունը մէկ քանի ժամ առաջ դնչուն հիւպատոսարանին առջեւէն անցած պահուն իւր դավսին ձեռքը ձերբակալել տուած և կառավարութեան յանձնած էր։ Սէյֆիէտտին խոստովանած է թէ այդ սպանութիւնն առաջուընէ մտադրած էր իւր ընկերաց հետ։ Այս ոճրագործք ի մտոյ պիտի կրեն իրենց արժանի պատիժը։

Կայս. կառավարութիւնն՝ ընդհանուր ցաւ պատճառող այս դէպքին համար, ցաւ յայտնած է Սկիւպի սերպական հիւպատոսին։ Նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախաղ Ճէլալ պէյ Բրիշթինէ դնացած է այդ դէպքին առթիւ քննութիւններ կատարելու պաշտօնով։ Սկիւպի սերպական հիւպատոս Պ. Քարից ևս, իւր կառավարութենէն առած մէկ հրամանին վրայ, Բրիշթինէ դնացած է քննութեան համար։

Հանգուցեալն դագաղը անցեալ շաբաթ օրուան կառախումբով Պէլգրատ փոխադրուած պահուն Բրիշթինէէն մինչեւ երկաթուղւոյ կայարանը հարկ եղած պատիւները եղած են։

ՅՈՒԼԻՍ 14Ի ՏՕՆԸ

Յուլիս 14ի ֆրանսական տօնին առթիւ երէկ հանդիսաւոր ընդունելութիւնք կատարուեցան ֆրանսական դեսպանատան մէջ ի Բերա։ Դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսն ընդունեց մայրաքաղաքիս ֆրանսական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։

Կայսերական պալատն կողմէ ադրարոդապետ Միւնիր փաշա և առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա ինչպէս նաեւ Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք ֆրանսական դեսպանատունն երթալով, շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Մայրաքաղաքիս մէջ դտնուած ֆրանսական վաճառատունք և մասնաւորաց տուներն ինչպէս նաեւ նաւահանդոստին մէջ դտնուող ֆրանսական նաւեր դրօշակներով զարդարուած էին։

Օսմանեան պահակ շղթենաւն որ նոյնպէս զարդարուած էր և իւր մեծ կայմին վրայ կը կրէր ֆրանսական դրօշը, միջօրէին թնդանօթի քսան եւ մէկ հարուածներ արձակեց։

Երէկ գիշեր Բերայի մէջ լուսաւորութիւնք և խրախճանութիւնք կատարուեցան թէ՛ Թաքսիմի և թէ՛ Թէպէի Պաշի պարտէզներուն մէջ։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԻ ԴՈՒՏԸ

Ապահովութեան Սնտուկէն պակսած 1000 ոսկւոյ խնդրոյն առթիւ բացուած դատաստանն՝ երրորդ անգամ ըլլալով վարեցաւ երէկ Հուգուգի Ա. ատենին առջեւ, ի ներկայութեան ժողովրդային հոծ բազմութեան մը։

Փափազեան Վսեմ. Յովհաննէս էֆ.ի կը փոխանորդէին՝ իւր որդին Նշան էֆ. Փափազեան, Թընկըր Սիմոն և Իսմէրեան Սարգիս էֆէնտիներն, իսկ Սնտուկի տընօրէն Սիւլէյման էֆ.ի կողմանէ կը գտնուէին Շէհրի, Սուպհի, և Բէֆիզ էֆէնտիներն։

Առեւտրական Նախարարութեան կողմանէ եկած էր Յովհաննէս էֆէնտի Գարատշեան, իսկ Ապահովութեան Սնտուկի կողմանէ՝ Համտի էֆէնտի։

Նախկին դատավարութեան մէջ Համտի էֆ.ինդիր յարուցած էր թէ՝ ինքը պիտի կարենայ Սիւլէյման էֆ.ի դէմ դատ վարել այս խնդրոյ մէջ, մինչդեռ ինքն Սիւլէյման էֆէնտիի կողմանէ Սնտուկին փոխանորդ կարգուած էր, և երկրորդ՝ թէ հարկ կը դատուէր երկու կողմանց ապերասագրերը միացնելու։ Առեւտր. Նախարարութեան փոխանորդը սոյն դատին վերաբերեալ մանրամասնութեանց անտեղեակ ըլլալով, խնդրոյ առարկայ եղող թղթոց ուսումնասիրութեան համար դատին յետաձգումը պահանջած էր, և հետեւաբար երէկ նախ խօսք տրուեցաւ Գարատշեան Յովհաննէս էֆէնտիի որ ըսաւ թէ ապերասագրոյ միացման համար ինքն ևս համակարծիք է, իսկ Համտի էֆէնտիի անցեալ դատին մէջ յարուցած խնդրոյն վրայ՝ պնդելով տատնին որոշումը պահանջեց։ Գարատշեան էֆ. ի պատասխանի յայտնեց թէ անտեղի է այսպիսի որոշում մը դատարանն պահանջել, որովհետեւ Առեւտր. Նախարարութիւնը պէտք եղած կարգադրութիւնն ըրած է և Սընտուկի դեր-տնօրէն Սուլուլլահ էֆ.ին հրաման տուած է իւր կողմէն յանուն Սընտուկին փոխանորդութիւն տալ, դատավարելու ընդդէմ Սիւլէյման էֆ.ի և Յովհաննէս էֆէնտիի։

(Սոյն յայտարարութենէն վերջ Համտի էֆ. ատենին յանձնեց իւր փոխանորդագրերն և այս մասին առեւտրական նախարարութեան տուած հրամանագիրն, որ կարդացուեցաւ։)

Սիւլէյման էֆ.ի փաստաբաններէն Սուպհի պէյ խօսք առաւ և յայտնեց թէ որովհետեւ Սնտուկի տնօրէն Սիւլէյման էֆ.ի կը վերաբերի Սնտուկին պատկանեալ որ եւ է գործոց մէջ փոխանորդ կարգելու իրաւունքը, հետեւաբար Առեւտրական Նախարարութիւնը իրաւունք չունէր հրաման տալու դեր-տնօրէնին՝ փոխանորդ տնուանելու համար։ Այս մտօք՝ և երկարօրէն խօսեցան Սուպհի պէյի ընկերները Շէհրի եւ Բէֆիզ էֆէնտիներն և պնդեցին որ անընդունելի նըկատուի Համտի էֆ.ի սոյն փոխանորդութիւնը։

Թընկըր Սիմոն էֆ. ի պատասխանի ցաւ յայտնեց որ Սիւլէյման էֆ.ի փոխանորդներն առանց ըմբռնելու խնդրոյն կարեւորութիւնը, կը մոռնան թէ՝ Սիւլէյման էֆ. թեպէտ տնօրէն Սնտուկին, բայց պատասխանատու և ընդ իրաւասութեամբ կը գտնուի Առեւտրական Նախարարութեան, հետեւաբար Առեւտր. Նախարարութիւնը իրբեւ ուղղակի պատասխանատու կայս. կառավարութեան ամէն իրաւունք ունի բացաւիկ տնօրինութիւններ ընելու, երբ հարկն զգացուի, ուստի խորհուրդ տուաւ Սիւլէյման էֆ.ի փոխանորդներուն չծանրանալ խնդրոյն վրայ։ Էսմէրեան Սարգիս էֆ. ըսաւ թէ Սիւլէյման էֆ.ի փաստաբանները միմիայն դատավարութեան փոխանորդ կարգուած ըլլալով, սոյն առարկութիւնները իրենց պաշտօնէն դուրս է։ բաց աստի եթէ Սիւլէյման էֆ. ալ ներկայ գտնուէր չը պիտի համարձակէր Առեւտր. Նախարարութեան տուած հրամանին հակառակելու։

Երկու կողմանց փաստաբանք երկարօրէն խօսեցան իրենց յայտարարութեան վրայ, և ապա Յովհաննէս էֆ. Գարատշեան խօսք առաւ եւ խնդրեց դատարանէն որ բաւական համարուի սոյն վիճաբանութիւնը որ անտեղի է՝ վասնզի ինքն իրբեւ ներկայացուցիչ Առեւտրական Նախարարութեան՝ պաշտօնապէս կը զեկուցանէ ատենին թէ Սիւլէյման էֆ.ի փաստաբանք իրաւունք չունին խծբծելու Նախարարութեան հրամանը, որովհետեւ խնդիրը իրաւասութեան խնդիր է և միմիայն իրեն կը վերաբերի։

Ատենն այս մասին ընդհ. դատախազ Ալի Շէֆիգ էֆ.ի կարծիքը հարցուց որ պատասխանեց թէ՝ ապերասագրոյ միացումը հարկ է եւ նախարարութեան հրամանաւ տրուած փոխանորդութիւնը օրինաւոր եւ ընդունելի։

Ատենակալնք խորհրդակցութեան սենեակը մտան, և կէս ժամ վերջ վերադառնալով, նախագահն յայտարարեց թէ երկուստեք տրուած ապերասագրոյ միացումը միաձայնութեամբ՝ և փոխանորդութեան ընդունելութիւնն մեծամասնութեամբ որոշուած է։

Սոյն դատավարութիւնը արդէն բաւական երկարած ըլլալով, դատարանը որոշեց, բուն խնդրոյն ձեռնարկութիւնը թողուլ առաջիկայ նստին որ տեղի կունենայ յուլիս 10 ի երեքշաբթի օրը։

ՈՃԻՐՔ, ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Բուսվլի Գավաքի մէջ Թոսուն Բէյս անուն ծերունի մը 16-17 տարեկան Իսմայիլ անուն պատանի մը սպանած է հետեւեալ պարագայից մէջ։

Իսմայիլ, որ հովիւ էր, յունիս 26ի երեքշաբթի օրն իւր այծերը կ'արածէր Թոսունի այգիին մօտ։ Այծերէ մին այգիէն ներս կը մտնէ։ Իսմայիլ ալ այգին կը մտնէ այծը բռնելու համար։ Թոսուն նոյն պահուն երեւան կ'ուգայ և բարկանալով կ'ըսէ թէ ինչո՞ւ անուշադրութիւն կ'ընէ և պատճառ կ'ըլլայ որ այծերն իւր այգին աւրշկեն։ Այս ըսելով ձեռքի գտնուած երկրագործական գործիքով մը կը գանկոծէ Իսմայիլն, որ զգայագիրկ գետինը կը փռուի։ Թոսուն՝ մեռած կարծելով այգիէն դուրս կը նետէ պատանին։ Մէկ քանի ժամ յետոյ Իսմայիլ կուշտերի և իւր ընկերներուն քով երթալով դէպքը կը պատմէ յարելով որ, եթէ մեռնի՝ իւր մահուան պատճառը Թոսունն է։ Իսմայիլ յետոյ տունն երթալով առանց իւր ծնողաց բան մը ըսելու կը պառկի, սակայն հետեւեալ առտուն մեռած կը գտնուի։ Իւր ընկերք դէպքը կը պատմեն հօրն, որ ոստիկանութեան դիմելով ձերբակալել կուտայ Թոսունը։

—Եղեռնագործ ատեանը տասն-հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Ալի անուն անտառապահ մը, որ ի Պէյքօզ Վսեմ. Աբրահամ փաշայի Փաշա Մանտրասը ագարակին մէջ սպանած էր Մուսթաֆա անուն անտառապահ մը։

—Դարթալի շրջակայ Պաշը Պէյլիք լերանց վրայ գտնուած անտառները շաբաթ օրէն ի վեր կ'այրին։ Շրջակայ գիւղերու բնակիչք թէեւ շատ կ'աշխատին կրակը մարելու, սակայն ցարդ չեն յաջողած։

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԲԸՆԹԱՑԻ ԵՒ ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ

Ներկայիս կը խնդրուի վերոյիշեալ ընկերութեանց հետ ապահովուողներէ որք անցեալ շաբաթ աւուր Պոլիս Օտուն-դատարի հրդեհէն ՀԱՍԵԱԼ են, որ բարեհաճին իւրեանց ՀԱՍԱՍԻ հաշիւն ներկայացնել գործակալութեան յարագ և անմիջական կարգադրութիւն։

ԵՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ
ՏԱՃԿԵՐԷՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԱՂԻԵՐԷՆ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ
ՄԻՐԱՆ ԷՖ. ԱՐԻՍԵԱՆ
ԴԱՍԱՏՈՒ
ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ, ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԵՒ ՊԱՐՍ. ԼԵԶՈՒԱՑ

կը պարունակէ առաւել քան 24.000 բառ եւ իբր 8000 ոճ եւ մասնաւոր ասացուածք

Ամբողջովին հրատարակուած է բազմորդիւն հեղինակին սոյն գործն որ ցարդ իւր նմանը չունի և բաղկացեալ է 1040 մեծադիր էջերէ և կը պարունակէ օսմաներէնի մէջ գործածուած հին և նոր թուրքերէն, պարսկերէն և արաբերէն բոլոր բառերն հանդերձ բազում ծանօթութեամբ։

Նաև կը պարունակէ գիտական բառեր որպէս Քերականական, Թուաբանական, Երկրաչափական, Իրաւագիտական, Բժշկական, Աշխատագիտական, Վիրաբուժական, Բուսաբանական, Քիմիագիտական, Բնագիտական, Զինուորական, Վաճառականական, և այլն։ Բաց ասկից քաղաքներու և երեւելեաց անուններ ու Արաբերէն և Պարսկերէն մասնաւոր ասացուածներ, ոճեր, առածներ և պատմական ծանօթութիւններ։

Փառաւոր կազմի գինն է 30 իսկ պարզ կազմեալը 25 զուրուշ։ Վարձատանց 20 առ. հարիւր զեղչ։ Գաւառներէ Թղթատրոյմ ալ կընդունուի։ Կը ծախուի ամէն գրավաճառաց քով և իւր կեդրոնատեղին որ է Պոլիս Մերզան չարշը Գումրքխան թիւ 8 սենեակ։ 491 4—4

ԱՌ. ՊԱՏ. ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆՍ
ԵՒ ԱՌ. ՏԵՍՈՒԱՉՍ ՀԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Մի՛ ՐՍԷԻՔ որ պարգեւաբաշխութեան յարմար գեղեցկագոյն ոճան գրքեր կը պակսին, ի մեզ։

ԴԻՄԵՆԷՔ Մարգարեան գրքան և. ԿԸ ԳՏՆԻՔ 2ին 1ո և. 10ին 30 գրանկեան արժող պատկերազարդ ընտիր գրքեր, որք ուսանողին աւելի օգտակար կրնան ըլլալ, եւրոպական եղուռնաց այն գրքերէ, որք մի միայն տեսք ունին, և. կը պրուին անոնց որք չեն հասկնար. . . .

Կ. Պոլիս Մերզան խրոյ Բէյ- 57
495 6—6

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ԻՇԽԱՆ

ԲԱՐԼՍՊԱՏ, 14 յուլիս.— Սաքս-Քոպուրկ-Կոթայի դուքսը Լինց գնաց։ Ֆերտինանտ իշխան ընկերակցեցաւ նմա մինչև Գուտվայս։ Վաւերական աղբիւրէ կը հաւաստեն թէ դքսին այցելութիւնը քաղա

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 3 Յուլիս

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երէկ երեկոյ դոց. (Մէյոյ Ի. Սէրի	19	26
Գօրգային դոյուլէն վերջը »	19	26 1/2
Բերայի մէջ »	—	—
Առաւօտեան բոյուլեցու »	19	29
Կէս օրին »	19	29 1/2
ԻՍԹԻԴՐԱՋԸ ՅԱԹԻԼԻ		
Երէկ երեկոյ	55	35
Այս առաւօտ	56	15
Կէս օր	56	24
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹԼԹՈՒ		
Փոխառութիւն A. Սէրի	—	—
» B. »	—	—
» C. »	19	31
ԲԱԺԵՆԵՏՈՒՄՈՒ		
Սոսիէթի ժէնէրալ..... Անգլ. Լիր	4	28
Գրէսի ժէնէրալ..... Օսմ. »	9	12
Գանք աք Գոնս..... » »	7	
Սոս. Շանժ էվլէրօր..... » »	4	12
Թրամուէյ..... » »	495	
Բուլմէլի երկաթուղի..... Ֆր.	76	5/8
Բասմանճուղի Լամբրիսի..... Գ. Կ.	140	
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՒ		
Օսմանեան ոսկի..... ղրշ.	100	
20 ֆրանքնոց..... »	87	26
Անգլիական ոսկի..... »	110	16
Մարք (գերմանական ոսկի)..... »	108	2
Իմպերիալ..... »	90	25
Ֆրիմից..... »	51	18
Բուլգի Թղթադրամ..... »	7	89
» արծաթ..... »	80	
Մէջ. արծաթ. (մարք)..... »	108	3
Վիեննայ..... »	103	20
Չինգնոց..... »	103	15
Մէթալիք..... »	100	10
Թասֆիկէ..... »	12	20

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԵՐ

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ Նոր Դասագիրք, Տեսական և Գործնական. Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ ու պարզ ու դիւրընթացութեամբ պատրաստեալ է Յ. Գ. ՔԱԼԱՅԱՆԵՆԻՑ. կը բաժնուի երեք մասս.

«Մասն Ա.,»—Զուրս գործողութիւն ամբողջ թուոց, իբր 650 հրահանգներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղրշ.

«Մասն Բ.,»—Զատք, կշեռք և դրամք. Տասնորդական կոտորակք, Ցանկութիւնք թուոց, Հասարակ Կոտորակք, Թուբերիոյ հին և նոր չափուց և կշռոց գիտերան բաղդատութիւնը, մօտ 500 հրահանգք ու գործնական խնդիրք, Ա. դիւրասկիզ 4 ղրուշ.

«Ա. և Բ. մասունք», միասին կազմուած 7 ու կէս ղրշ.

«Մասն Գ.,»—(Մամլոյ ներքեւ) 3—4

ՀԱՆԴԷՍ

Մշակութասիրական

Ազգային Զ-րէց Երլսեռ Նախակրթարանաց

ԲԵՐԱՅԻ

Բերայէն կը գրեն մեզ.

Շաբաթ առաւօտ ի ժամ 2 1/2 ըստ թրքաց՝ տեղի ունեցաւ Արշակունեաց և Լուսաւորչեան Նախակրթարանաց տարեկան Մրցանակաբաշխութեան հանդէսն ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Բանկալթիի գերեզմանատան, ընդ նախագահութեամբ Արժ. Գրիգոր Ծ. վարդապետ Աբարդեանի և հոծ բազմութեամբ ծնողաց եւ երկսեռ ընտիր ազգայնոց։

Հանդէսն սկսաւ Վեհ. Սուլթանի ձօնեալ Թուրքերէն երգով մը յոտնկայս յետ որոյ սոյն երկուց նախակրթարանաց ժըրաչան Տնօրէն Մեծ. Սիսուան էֆ. վարժարանաց տարեկան տեղեկագիրը կարդալէ զկնի՝ ազգուապէս բացատրեց ուսման և գիտութեան կարևորութիւնն, յորդորելով զծնողս՝ որ իբր ճշմարիտ մայրեր հոգ տանին զաւակաց առանին դաստիարակութեան. յուզեալ բանիւք դրուատեց Պատ. Խնամակալութեան ջանքերն ի մասին Բերայի ընդհանուր վարժարանաց. մասնաւորապէս յիշատակեց խնամակալութեան Ատենապետ Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի անխոնջ և անձանձիր ջանքն ու հոգածութիւնը և մեծամեծ զոհողութիւններն։ Հետզհետէ վարժարանաց սաներու ճառեր և ոտանաւորներ արտասանուեցան ընդմիջմամբ քաղցրանուագ երգոց. սոյն միջոցին կը բաշխուէին նաեւ աշակերտաց մրցանակներն. յաւարտ մըրցանակաբաշխութեան Բերայի քահանայ. ներէն Արժ. Տէր Կոմիտաս Հայր պարագային յարմար ատենաբանութիւն մը խօսելէ յետոյ Նախագահ Արժ. Հայրը խօսք առնելով ցաւ յայտնեց որ՝ թէեւ մեր մէջ մարց դաստիարակութիւնը տակաւին ընդհանուր մուտ գտած չէ, սակայն քիչ ժամանակէն շնորհիւ կրթասիրաց ջանից՝ սոյն բաղձացեալ արդիւնքը ձեռք բերելու յոյս յայտնեց։

Հանդէսը վերջացաւ ի ժամ 5 Արժանապատիւ Նախագահ Հօր օրհնութեամբ։

Նմանապէս Ցէրի-գիւղի Սուրբ Վարդանանց եկեղեցւոյ մէջ ի ժամ 8 տեղի ունեցաւ Սահակեան և Մեսրոպեան Նախակրթարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսն ի ներկայութեան յիշեալ Արժ. Նախագահին և բարեշնորհ Տ. Կոմիտաս և Տ. Գասպար հարց, բազմութեամբ ծնողաց և պատուաւոր ազգայնոց։

Հանդէսն սկսաւ դարձեալ Օգոստափառ Սուլթանին ձօնեալ Համբիկ քայլերգովն յոտնկայս, յետոյ երկուց նախակրթարանաց Տնօրէն Մեծ. Քերոբէ էֆ. Մարգարեան տեղեկագիրն ընթերցաւ, յորում դրուատեց Ֆէրի գիւղ հաստատեալ արդի օժանդակ Խնամակալութեան կրթական ճիւղի ի մասին վարժարանաց յառաջադիմութեանց ըրած ջանքերն, հետզհետէ աշակերտաց կողմանէ ճառախօսութիւնք եւ ոտանաւորք արտասանուեցան ընդմիջմամբ երգոց. սոյն միջոցին կը վարձատրուէին յառաջադէմ ուսանողք զանազան նուէրներով։ Յաւարտ մրցանակաբաշխութեան օժանդակ Խնամակալութեան անդամներէն Մեծ. Մինաս էֆ. Սիսուան ներկայ տարւոյս Մեսրոպվեան նախակրթարանի վերաշինութեան առթիւ բանախօսութիւն մ'ըրաւ, որոյ մէջ մասնաւորապէս Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի կրթասէր ոգին, ազնուագոյն սիրան և բարձր արժանապատուութիւնն գնահատեց, յիշելով միանգամայն թէ քանիս՝ն Նորին Վսեմութիւն հայրախնամ սէր և համակրանք կը տածէ սոյն բանախօսութենէ յետոյ Լուսաւորչեան վարժարանի ուսուցիչներէն Մեծ. Յակոբ էֆ. Զամչեան խօսք առաւ և իւր ազնիւ պաշտօնակցաց կողմանէ թարգման կանգնելով՝ խորին շնորհակալութիւն յայտնեց թէ վարժարանաց Պատուարժան Խնամակալութեան և թէ աջալուրջ տեսչութեան և ի մասնաւորի Մեծ. Սիսուան էֆէնտիի անխոնջ ջանից զորս չի զլանար ի մասին Բերայի ընդհանուր վարժարանաց բարւոք մատակարարութեան։

Յաւարտ հանդիսիս Նախագահ Հայրն ժամանակին յարմար հակիրճ ատենախօսութեամբ օրհնեց զկրթական բարերարս, գուսուցիչս, զծնողս և զուսանող մանկըտիս։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ի ՆՊԱՍՏ ԲՈՐՈՏԱՑ

Շաբաթ օր Թէփէ-Պաշիի Թաղապետական Թատրոնին մէջ տրուեցաւ գեղեցիկ նուագահանդէս մը ընդ հովանաւորութեամբ Ն. Վ. Մավրոյէնի փաշայի։

Այս նուագահանդէսին կը մասնակցէին օտար արհեստագէտներ, հռչակաւոր իրենց զանազան մասնաճիւղերու մէջ։ Հոն կը տեսնուէին ռուսը, բոլոնիացին և սպանիացին։

Ամեն երկիր զրկած էր հոս իր տաղանդաւոր և ճարտարուեստ զաւակունքն մեզ հիացնելու համար իրենց գոյնզգոյն խաղերովը։

Նուագահանդէսը ըստ ծրագրոյն կատարուեցաւ ճշդագոյն կանոնաւորութեամբ։

Հմիտիէ մարշէն վերջը զոր ունկնդրեցինք յոտնկայս, Հէրվէի «Սրամի յիշատակները», Պ. Ս. ու Քոնճաքի նուագեց վիոլոնսէլի վրայ։ Այդ կտորը կը պարունակէ զուարթ և տխուր նօթեր զորս կ'արտայայտէր ամենամեծ ճարտարութեամբ արժանաւոր նուագածուն։ Յետոյ տեսարանին վրայ եկաւ մարմնագեղ, հրապուրիչ աչօք և դիմօք ռուսուհի մը, օրիորդ ու Սմիրնով, որ Ռօմէօ և Ժիւլիէթի օրերային քաղցրագոյն եղանակը գեղգեղեց։ Զայնը ունէր սիրային ելեւէջներ, մերթ կը բարձրանար մերթ կը խոնարհէր բոլոր արուեստական ճկնութեամբ։ Իր երգին կուտար գողտր և քաղցր անուշութիւն մը։ Նմա կը յաջորդէ Պ. Ռ. ու Քոնճաքի որ ջութակի վրայ երկու կտորներ կը նուագէր. բոլոնական պարը մեծ ուշադրութիւնը կը գրաւէ։ Ջութակահարը կ'երգուի թէ յաղթած է իւր գործիքին դժուարութեանց, միայն թէ եթէ քիչ մը աւելի զգացմունք ևս դնէր իր նուագին մէջ, այն ատեն նա անզուգական արուեստագէտ մը պիտի լինէր։— Պ. Լանճոնի կ'երգէ յետոյ Թօսթիի պրէյրը, «Էր յորջորջեալ։ Զայն արդէն լսելու պատեհութիւնը ունեցած էինք Քնարի անդրանիկ նուագահանդէսին մէջ։ Միեւնոյն ձայնն է, միեւնոյն միօրինակ արտայայտութիւնն է, որ զուրկ է ունենալէ ձայնի պահանջուած քաղցրութիւնը։

Այլ կանդէսին գլխաւոր յաջողութիւնն է օրիորդ Էսմէրալտա Զէրվանդէզ, Սպանիոյ և Բորդուկալի հռչակաւոր քնարահարը։ Ոսկեգոյն մազերով, մթագոյն աչերով, սիրունակ դիմօք և քաղցր ծիծաղով օրիորդ մ'է նա։ Կրծին վրայ կը փայլէր օսմանեան Գեղարուեստից Նշանը, իր քովը կանգնած է կրկին մեծութեամբ շողշողուն փայլուն լուսով քնար մը։ բուռն ծափահարութիւնք կ'ողջունեն զնա։ Ա-ջին նուագած կտորն էր Սօնամբիւլի օբերային հանրածանօթ եղանակին Ֆանդէնգին, զոր ինք պատրաստած էր։ Մատերը կը չարժին և կը դարձին քնարին լարերուն վրայ թեթեւ հանգոյն թիթեռան, ձեռքերը մերթ կը մտնեն թելերուն մէջ մերթ դուրս կ'ելլեն և կը ցայտեն, տալով նուագարանին Դաւիթեան ազու արձագանգներ։ Սօնամբիւլի այդ տխուր եղանակը իր մատանց ներքեւ կ'զգենու առաւել մելամաղձիկ շեշտեր։

Նուագահանդէսին երկրորդ մասին մէջ կ'երեւին կրկին տեսարանին վրայ Օր. Զէրվանդէզ, Սմիրնով, Պ. Քոնճաքի որք կը նուագեն Պրակի Սէրէնատը։ Երեք կատարելութիւնք ի մի եկած որպիսի՛ հաճոյալի ձայներ կը հանեն, որպիսի՛ հեշտութիւնք կ'ազդեն հանդիսականաց։ Ապա Օր. Զէրվանդէզ կը նուագէ Պայիկներու պարը. ոգիներու նման անտեսանելի ինն կ'երևրան, կը շարժին իր բազուկները, դէմքն ևս կ'առնու, կ'արտայայտէ պարին խօլ հոսանքը։ Ջութակի վրայ նաեւ սոխակի նման կը ձայնէ Պ. Ռ. ու Քոնճաքի, զի նուագն ևս կը յորջորջի Սոխակ։

Բիչ վերջը Օր. ու Սմիրնով թրքական բառերով. հեղինակութիւն Վէհպի Պէյի, կ'երգէ Ազրա կոչուած նուագ մը որ Ռիւպինշթայնի տաղանդին արտադրութիւնն է։ Օրիորդն այնքան լաւ իւրացուցած էր տաճկական բառից արտասանութիւնն որ մէկէ աւելի վկայ պէտք է նորա ռուսուհի լինելը ապացուցանելու համար։ Առաջին անգամն էր որ այդ կտորը կ'երգուէր, այնպէս որ շատ հաճոյքով ունկնդրեցինք նմա։

Հուսկ յետոյ վիոլինսէլի վրայ նուագեց Պ. Ս. ու Քոնճաքի երկու կտորներ Պոսֆորի վրայ և Բօբէրլի Կավօթը։ երկուքն ալ շատ ճարտարութեամբ կը նուագէ արհեստագէտն։ Սակայն Կավօթը կը յիշեցնէ մեզ յաճախայս հեղինակը Պ. Բօբէր, որ անցեալ տարի կը նուագէր ինքն իսկ միևնոյն կտորը և զոր այս սիւնակաց մէջ իսկ կը յիշէինք այնքան ազանչանօք։ Պ. ու Քոնճաքի նաեւ իր տաղանդին և կարողութեան ցոյցերը տուաւ մեզ այդ դժուարին հատկոտորոց մէջ։

Նուագահանդէսը կը փակէ նուագախումբը որ կ'ածէ յաղթական մարշը, հեղինակութիւն ու Քոնճաքի եղբարց։

Կրնամք ըսել ի վերջոյ թէ հանդէսը ըստ ամենայնի յաջողուած էր և դա միայն ի նպաստ հիւանդաց որք կը տառապին բորոտութեան ժգաղալի և անդարմանելի ախտով։ ՄԿՐՏԻՉ Ց. ԽԱՀՆԱՋԱՐ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՐՆԻԱ, 30 յունիս

Շաբթուս մէջ տեղի ունեցաւ Գաւառ. ժողովոյ ԺԱ. նիստը. օրակարգն էր՝ Տեղեկագիր Խառն ժողովոյ Առաջնորդական խնդրոյ մասին։ Այս գրութեամբ Պատ. Խառն ժողովը կը յայտնէր իր ունեցած բանակցութիւնները Ազգ. Պատրիարքարանի և նորընտիր Առաջնորդին հետ եւ թէ ի՛նչ վիճակի մէջ կը գտնուի այժմ խնդիրը, այսինքն մէկ կողմէն Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրը կը յայտարարէ թէ՝ չէ ընդունուած Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետի հրաժարականը և չպիտի ընդունուի, միւս կողմէն Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ ի սպառ և բացարձակապէս կը հրաժարի։

Խնդիրը վիճաբանութեան դրուելով՝ երկար խորհրդակցութեանց նիւթ կը լինի. երեսփոխաններէ ոմանք կ'առաջարկեն՝ կոթնելով Ամեն. Ս. Պատրիարքի յայտարարութեան՝ սպասել. այլք կ'առարկեն, բայց մինչեւ ե՞րբ, ասոր որոշ պատասխան մը չգտնուիր. շատեր աւելի գործնական միջոց մը կը համարին խնդրոյն լուծումը փութացնել առանց ձեւակերպութեանց շատ մտահոգուելու. աւելի նախանձախնդիր Զմիւռնիացիներ ալ կը հաւանին առ այս, բայց հրաժարական ետ առնել տալու խնդիրը, աղաչանք եւ այլն բացարձակապէս չ'ըլլալու պայմանաւ։

Վերջապէս այս մտօք այլ եւ այլ առաջարկներ քննելի դրուելով՝ կ'ընդունուի Մեծ. Թովմաս էֆէնտի Թովմասեանի առաջարկը, որ էր խնդիրը Խառն ժողովոյ վերադարձնել՝ օրինական շրջանին մէջ լիազօր իշխանութիւն տալով։

Ասկէ զատ վախճանեալ մէկ կրօնական երեսփոխանի տեղ՝ նոր ընտրութիւն կատարել տալու համար՝ կ'որոշուի հրահանգ տալ Պատ. Կրօն. Ժողովոյ։

—Երէկ իրիկուն Խառն ժողովը ի նիստ կը գումարի, Գաւառ. Ժողովոյ որոշման համեմատ առաջնորդական խնդրով զբաղելու համար։

—Օրուան հետաքրքրաշարժ տեսարանը կը ներկայեն նաւահանգիստը գըտնուած անգլիական նաւատորմի նաւատիք, որոնք քաղքի փողոցներուն մէջ ու սրճարանները տղայական թեթեւաբարոյութեամբ կը զուարճանան ու կը զբօսնուն՝ բոլորողին անտարբեր իրենց շրջակայից։

—Քանի մ'օր առաջ օդին ջերմութիւնը Ըէօմիւրի հարիւրամասն ջերմաչափով՝ շուքին մէջ մինչեւ 37 աստիճանի բարձրանալէ ետք՝ առաւօտները կ'իջնէ մինչ 23 24, կրկին օրուան մէջ 30-33 մէջ տեղ տատանելու համար։

ՔԱՐԲԵՐԴ, 18 յունիս

Հեռագիր եւ լրագիր քարբերդցիին ալ գուժեցին, Սանասարեան ոչ եւս է, այնչափ անակնկալ, այնչափ տխուր և կսկծեցուցիչ։

Առ մեզ ինչպէս համայն հայոց սրտերում, կան ու միշտ կը շարունակեն մընալ համիրում եւ հաւատք թէ՝ Սանասարեան ինքն իր անձին չէր վերաբերիր, բովանդակ իւր կենաց մէջ ինքնայորդոր ու անարիւսուր նուիրում մ'էր, ամենուն ալ կը պատկանէր. այս է անշուշտ որ կ'ըսենք, առաքինութիւնն կամ առաքինին սահմանափակ հայրենիք չեն ունեցած։

Մինչ կենդանի տակաւին՝ Ազգին հրապայ հաստատութիւն մը ընծայեց, յետ մահուան նոյնչափ ահագին հարստութիւն նոյն հաստատութեան կը հանէ բաժին. ի՞նչ մեծ իրեն կամ արդեօք ի՞նչ տարաւ հետը, երբ վերջին գաւաթը խմեց, երբ վերջին առաւօտի արեւէն ալ անցաւ։—անմահնդ՞ն։

Ժողովուրդ բնականաբար սգալից սրտով եւ յուզուած, չէր կրնար պարտականութենէ դուրս գրել բազմերախտ հանգուցեալին հոգուն գոնէ ժամ ալօթք մը, խուճկով ու մտով անոր անմահութիւնը չեշտելն, անոր յիշատակը սրտերու ալուց մէջ մշանջենապէս զմռսելն։

Այս տխուր առթիւ ուրեմն, երէկ կիրակի առաւօտ, Գեր. Շիշմանեան սպասաւորութեամբ Զարսանճագի Տեղապահ Հայր Սուրբին Ս. Պատարագ մատոյց եւ հոգւոց կարդաց տխրաչուք հանդիսիս ի հանգիստ հոգւոյ երջանիկի ննջեցելոյն։ Ժողովուրդ անհուն փափաքաւ լսել կը ցանկար Սանասարեանի կեանքին վերաբերմամբ նոր կամ նոյն տեղեկութիւններին, որը իր շնչաւորիկի գործոց փառաւոր պատմութիւնքն են։

Պատմեց և ներբողեց մարդը, որ բարեսիրութեան և նմանասիրութեան անձրման զգացումներով, ժողովուրդի զաւկին ընծայած անվերջ եւ իրական ջանքերով, մարդը յայտնապէս և յատկապէս Աստուծմէ ընտրուած ըլլալ շեշտեց։

—Այսօր Մէղիրէ գնացեր էի, պատահմամբ ականատես եղայ հոն տեղւոյն աղջկանց վարժարանի հարցաքննութեան, վերջին օրն էր, կրօնի դասերը կը մնային, վարժուհի եւ ուսանողուհիք ժամադիր Առաջնորդ Սրբազանի երեւման կ'սպասէին տակաւին առաւօտ, ժամ 1ն չէր եղած, խնամակալուհեաց կողմէ առաջարկուեցաւ որ մինչեւ Սրբազանը գայ, մենք սկսինք քննել, բայց զի մեզ հնար չէր երկար ըսպասել, խնդրեցինք միայն ձեռագործերը տեսնել, ընդհանուր գաղափար մը կազմել եւ մեկնիլ։

Վարժուհին՝ օրիորդ Իւղաբեր, քաջեղէ է, Ազգ. Հայուհեաց վարժարանին ուսումնաւարտը, հաճեստ, ուսեալ եւ պարտաճանաչ աղջիկ մը, ըսին որ՝ աշակերտուհիք զինքը մոր սիրով կը սիրեն։

Իբր 80 աշակերտուհի, միայն յիշեալ օրիորդը, շատ դժուար։ Պատուաւոր ընտանիքներէ կազմեալ խնամակալ տիկնանց միութիւն մը կը հովանաւորէ վարժարանն ընդ վերին հսկողութեամբ Առաջնորդի։ Տարեկան ծախքերը 40 ոսկւոյ կը յանգին, որը կը հայթայթուի թոշակաւորներէ եւ նուիրատու ձեռքերէ. գոհացուցիչ էր ընդհանրապէս տարուան մը մէջ կատարուած աշխատութեանց արդիւնքը, վարժարանի չէնք, վարժուհւոյ կոչում և ամփոփում միեւնոյն ժամանակի մէջ կատարուած դէպքեր են եղեր եւ այն, պատմեցին, մեծամեծ դժուարութեամբ։

Այս բարեդէպութեամբ կը յուսադրենք եւ քաջալերենք ազնուաշնորհ և կրթասէր Տիկիններ խնամակալութեան, որպէս զի պատրաստական աջակցութեամբ Սրբազան Առաջնորդի, տանին եւ կրեն ինչ որ պարտականութեան բաժնի մը մէջ կ'ընդունեն եւ որովք իրենց ալ է համոզումը թէ՝ հայ աղջիկը ապահով եւ ստուգուած ապագայ մը կրնայ ունենալ. ապրին Մէղիրէցի Հայ կանայք։

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ԱՌԹԻՒ

Մինչդեռ Պատ. Ուսումն. Խորհուրդը որոշած է ազգ. վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնները Մեծ պահոց զով եղանակին մէջ կատարել, կը գտնուին տակաւին շատ մը վարժարաններ՝ որոց քննութիւնք տեղի կ'ունենան այս տաք եղանակին մէջ։ Տաքութեան դիմադրելու միջոցներուն ամենէն առաջինն է աշխատութեան նուազումն, մանաւանդ մտային աշխատութեան։ Մենք այս տաք օրերուն մէջ փոխանակ մատաղ տղայոց զբաղումը թեթեւցնելու՝ հակառակ առողջապահական օրինաց եւս աւելի կը ծանրացնենք՝ մղելով զանոնք տարեկան քննութեանց նման տաժանելի աշխատութեանց՝ որք զանազան հիւանդութիւններ կրնան յառաջ բերել զգալի և անզգալի կերպով. արդէն քննութեան վախը ինքնին մեծ պատահար մ'է, ո՛ւր մեաց նորա անտանելի զբաղումը այս կիզիչ եղանակին մէջ։

Պատ. Ուսումնական խորհրդոյ մեծանուն Ատենապետը՝ որ կատարեալ ուսումնական մ'ըլլալովհանդերձ ճարտար և հմտալից բժիշկ մ'է, անշուշտ այս առողջապահական կէտը նկատողութեան առնելով հաստատած է այդ օրէնք՝ որուն հպատակիլ նուիրական պարտականութիւն մը համարելու եմք՝ նախ իբրեւ վարչական հրահանգ, երկրորդ իբրեւ բժշկական խորհուրդ՝ որ դեր ի վեր է քան զամենայն։ Եթէ վարչական օրինաց հպատակիլ չենք ուզեր, դեթ ուշադիր եւ և հետեւողը ըլլանք զվեղ չշրջապատող պետական այլ եւ այլ վարժարանաց՝ որք ամբողջովին այս տաք ժամանակի մէջ ամենեւին քննութիւն չ'կատարելէ զկնի նոյն իսկ փակուած են։

Ազգ. Վարժարանաց պատ. Հոգաբարձութեանց և տեսչութեանց լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ այս տողերուն վրայ յ'օգուտ մատաղ սերնդեան և կ'առաջարկեմ ոչ միայն քննութիւն չ'կատարել այս տաք եղանակին մէջ, այլ նաև փակել վարժարանները։

Մարաքաղաքիս Ազգ. կրթարանք առողջապահական տեսակէտով գաւառաց, մանաւանդ Պատ. Միացեալ ընկերութեանց նախակրթարաններէն շատ յետադէմ են։ Այս վերջնոց ուսանողք իրենց քննութիւնները կուտան գարնանային զովասուն օրերուն մէջ, ամառուան ամբողջ երեք ամիսները արձակուրդ կը վայելեն և դըպրոցի սաեն շաբաթը կամ 15 օրը մի անգամ խմբովին պտոյտի կ'երթան իբրեւ օդափոխութիւն, իրենց տնօրէններուն և դասատուաց ընկերակցութեամբ։ Զեմ կարծեր որ Պոլսոյ վարժարանաց ուսանողք դեթ ամիսը անգամ մը պտոյտի ելլեն։

ՍՏԵՓԱՆ ԹԵՐԶԵԱՆ

ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

ՍԻՄՈՆ ԴԱԲԱՄԱՃԵԱՆ. — Հաստատոյց ընթէր ֆրոյոնոր ազգային Լուսաւոր մատենաշէնքաց, Մասն Բ. Կ. Պոլիս, Տպ. Ն. Պերպէրեան, 1890։ Երես 288, 8°։ Գին 7 1/2 ղրշ. (Լեսակոպտ)։

Ազգային վարժարանաց համար պատրաստուած սոյն դասագիրքն. արդարեւ կ'արժէ նկատողութեան առնուլ։

Գիրքն ամբողջ կը բաղկանայ 95 «ոտանաւոր և արձակ» ըստ մեծի մասին «անտիպ դրութիւններէ», աւելորդ է ըսել — «աշխարհիկ լեզուաւ»։ Իւրաքանչիւր հատուածի տակ դրուած գրաքիտական գլխաւոր կանոնները մեծապէս կը նպաստեն նորավարժից գրաքիտութեան ուսման, առանց խրատուցանելու զանս։

Նիւթերու ընտրութեան մասին կարելի խստութիւն ի դործ դրուած է, և ուշադրաւն այն է որ երկար հատուածներ ի բաց վարուած են գործէն։ Օրէնք, որ յոյժ յարգուած է եւրոպական այս կարգի հրատարակութեանց մէջ։ Պէտք է յիշել նաեւ թէ «Հաւաքածոյն» պատրաստուած է՝ ֆրանսերէն նորոգ հրատարակեալ «Exercises de mémoire» անուն գրքին հետեւողութեամբ ու ծրագրով. և մանկավարժական արդի պահանջմանց համեմատ դասաւորուած են հատուածոց ներքեւ «Առածներ, ընտիր ասացուածներ, գեղեցիկ մտածութիւններ»։

«Կենսագրական» մասն՝ ալ ճոխ է ըստ բաւականին, այլ համառօտ գրուած, թէպէտեւ այսպիսի ծաղկաքաղէ մը չպահանջուիր ընդարձակօրէն խօսիլ անձանց և անոնց գործոց վրայ. մանաւանդ թէ յոյժ դժուարին է կենդանի անձանց կենսագրութիւնը գրել։ Այսու հանդերձ դոհ եղանք տեսնելով Հայրիկէն մինչեւ Ալիշան, Ռուսինեանէն մինչեւ Տէմիրճիպաշեան գրուած հակիրճ այլ ամփոփ կենսագրութիւնքն։

Օտեանի անտիպ գրութիւնքն ի մէջ այլոց մեծ հաճոյքով ընթերցանք որք են «Տարեդարձ Վ. Հիւգոյի», «Մայտա», «Մահ Հիւգոյի», «Պղտիկ Լեւոնիկ» (Նոմակ)։ այս վերջինն կրնանք ըսել թէ «Հաստատոյ»ին ամենէն գողտրիկ կտորն է, պարզ ոճոյ հրաշակերտ մը, զոր անհնար է ընթերցուլ առանց յուզման։ Իսկ ի՞նչ բառերով բացատրեմ հիացումս այն հատուածոց մասին, որք ազգային գրականութեան երկու փայլուն աստղերու գերչաց արդիւնք են։ արդարեւ Տիկին Զապել Յոնէլեան և Տիկին Սրբուհի Տիւսաբ փառքն են մեր ազգին և իրենց սեռին։

Այսպէս «Հաստատոյ»ն ընտիր դասագրոց շարքին մէջ պատուաւոր տեղ մը կը գրաւէ, և իրաւամբ կը յուսայ մնալ ընտանեաց ու դպրոցաց մէջ։

Կ. Ց. Պ.

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՌԱՐԱՆ

Թարգմանեալ է Հայ.

Պ. Պ. ԳԱԼԷՊՅԱՆԻ

Սոյն բառագիրքն հրապարակ ելած է փառակազմ 15 ղրուշի գնով. կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով. գաւառական յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին գոհացուցիչ զեղչով առ նուազն 10 հատի համար. հեղինակին հասցէն է Կ. Պոլիս, Պալը Ալի ճատտէսի Դրաշարաց ընկերութեան տպարան թիւ 52։ 490

ԼԱՔԷՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ

Երաշխաւորեալ Դրամագլուխք

50000000 Ֆրանգ

Ընդհանուր ֆրոյոնալ Բոլոր Թուրքիոյ

Բ. ԵՂԻԻԻԼԵԱՆ 103

Նորկիատիս խան թիւ 1, Պահճէ գաբու Սթամբոլ

ԱԶԳ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇԱԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Իսպ. շոգենաւը, նաւապետ Առնդրն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլն մեկնած է ամսոյս 6ին և 21ին ոստ կ'սպասուի։

Օրբանոս շոգենաւը, նաւապետ Ռիբէթ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ և ամսոյս 25ին պիտի մեկնի ուղղակի ոստ գալու համար։ ●

ՍԴՈԳԻ ՄՕՌԻԻ ՁԻԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եղլաբեղ, Կ. Պոլիս, 13 գեկտ. 1888

Պարոնայք Ազգ և Պոստ,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գրքերով կարդ չեմ փոքրիկ ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիս ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ գիւրաբեռնելով և մարսելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս տեսաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաստատած է, մասնաւորապէս այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վ.Հ.Ս. Սուլթանին

ՐԷՍՄԻ

Էսկամը ճէտիտէ վէ միւպէտտէլէ վէ ատիյէ վէ մուգաթաաթ վէ իսթիգրազը տախիլի Թահվիլաթ ընդն 1306 սէնէսի մարթնտան իթիպարէն հէր ալթը այտապիր գուրա քէշիէսի իլէ սէնէվի 100 տէ 1 ըս իւլմու վիրիլմէք վէ սէնէվի 100 տէ 4 ֆայիզ հէր սէնէնին իյլուլ վի մարթը իպթիտայարընտա իթա գելընմագ վէ համիլէ մախսուս օյմագ իւզրէ միւճէտտէտէն նէշր վէ իխրաճ օլունճագ Թահվիլաթը օսմանկյէ իլէ միւպատէլէսի մուգարրէր օյմասընա մէպնի պունարատան էսկամ վէ Մուգաթաաթն ասկապը Թարաֆընտան Խազինէի ճէլիլէյէ Թէպիմ օլունճագ պէրաթ վէ իրմուխապէրլէրի վէ իսթիգրազը տախիլինին Թահվիլաթը Թէպգիզ վէ գուեւուր Խազինէ իլէ Թաթպիգ օլունընգտան սոնրա Թահվիլաթը ասլիյէ իլէ միւպատէլէ իտիվէզ իւզրէ մուվագգաթ սէնէպտէր վիրիլէճէկի 21 մայս սէնէ 306 Թարիխինէ իլան օլունմըշ իսի։ Խազինէի ճէլիլէյէ կէօթիւրիլին էսկամը միւթէնէվիա վէ Մուգաթաաթ պէրաթլարը իլէ Իսթիգրազը Տախիլի Թահվիլաթը մուգայիլինէ վիրիվէճէք օյան մագսուդ բուսուլարընտան Թէպգիզաթը իմրա վէ իգամէ իտիլէրէք Խազինէճէ Թասդիգ իտիլմէզ օյանլարը դահէրլէրինէ «իչպու մագսուդ բուսուլարընտն իտազինէճէ Թէպգիզաթը իմրա օլունմըշ օլտուղընտան մուգայիլինէ սէնէտաթը մուվագգաթասը հասիլինէ իթա օլունճագ տըր.» իստարէսի եազըլարագ Թասդիգ իտիլէճէկինտէն դիգր օյանան մագսուս բուսուլարընտն Խազինէի ճէլիլէ իլէ Պօրսա մահկամինէ Թաղիգ օլունճագ նիւմէրօլարը սըրասը իլէ էյեամը մախսուսէլէրինէ ասկապը Թարաֆընտան իստիվէնէ ճէլիլէյէ կէօթիւրիլէսի վէ իշլու Թասդիգ մուամէլէսինին իճրասընտան սոնրա մէգթիւր մագսուզլար նամ վէ չախսա մախսուս օյմսըզ հավիլէրինէ այիտ օլաճագը իլան օլունուր։

208

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզադ վէ հուպուպաթ անպարլարը իչիւն այընճագ սիպիր եաղը վէ տագիդ վէ սամանրն միւնադասասընա պաշլանաճաղընտան Թաղիպ օլանլարըն բաղար վէ չարշէնպիկ կիւնէրի Խազինէի Խասսաւ Շահանէտէ պուլունմայարը իլան օլունուր։

1 Թէմմուզ 306

310 1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Մաթպախը ամիրէ իչիւն եէվմի այընճագ լահմ վէ միւթէֆէրրուաթընրն գ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐԻՔԷՆԹԱՅԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Մինացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ղրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

Այս Սոֆիա ճատտէսինտէ Սագա չէշմէսի թիթիսալինտէ մուգատտէմա իրանլըլար թարաֆընտան թէքքէ վէ մէքթէպ ինչսոր իչիւն իչթիրա օլունան Մուխթար պէյ գոնաղը նամը իլէ մաարուֆ ան պիր պին տէօրթ եւիզ զորա ամիդ արասը հավի գատէմ պինա սաթրյմագտա սոր։

Մէգքիւր արսա նէրէ Պոթան մահալլէսինէ մախուս օլան սուտան մոտա պիր մասուրա մահ լէղիղի տախի հավի օլուպ չիմոնիկէ իքի պին օսմանլը լիրասընա թարիպի պուլունտրընտան իչպութիմուզը բուսինին իպթիտասընտան ալթմէշ պիր կիւն խիթամընա գատար էմրի մուզայիսէսինէ տէվամ օլունմաղ սոր։

Մուտտէթի մէղքիւրէ զարֆընտա թարիպի պուլունան զէվոթան վարիտէ խանընտա Իլան թիւճարը միւթէպէրանընտան Լմին իւլթիւճար հաճի Միրզա Շէֆի ադամա եախտա եինէ մէղքիւր խանտա «Աֆթիրը զաղէթսար լուսաբէսին մուրաճաաթ պուլյուրմալարը իլան օլունուր։

209 1—30

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէ)

ԿԱԼՈՒՈՅ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ փարիզ, 8, Ռուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆԲԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խրթու�ութիւնք, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, տկարժամի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալբումինիւրի)։

HAUTERIVE — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է մնառել շիշերու քարսիւլին վրայ։

Պոլսոյ ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տարեթոր Աչէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն որ ամենաւն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կաղդուրիչ ամէն տեսակ թիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախուտ վայրերու ջերմտա կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդց յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս թիզիքական խանգարմանն յառաջ կուգան օդին մէջ լղոյացող թունաւոր անհշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով, կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմիւք և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց ասանուններեր տրուած է. ջերմն և ապասուռ, թոգուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատակաւ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախուտ վայրերէ բուրեալ մահաստան նիւթերով, կամ բաց տղմանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կաղբով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ախրի ջերմի ու տենդից դեղը կը չնչէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կաղբու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպ գործածութիւնն սուսուգապէս անվնաս և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 203

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկումն

Օր	յուլիս	ժ.	Ր.	Ե.	Երթալիք տեղը	ղօրեանաւ
Բշ.	2 14		2	եր.	Օտեսա	
Գշ.	3 15		5	եր.	Ալեքսանդրիա	
Դշ.	4 16		10	առ.	Անատոլիա	
Դշ.	4 16		10	առ.	Սեվաստոպոլ	
Եր	5 17		2	եր.	Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէշ Դարու։ 10

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՔԱՌՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԷ ԺՈՒԱՅՕ ՏԸ ԼԱ ԳՈՒՌՈՆ, Նոր աբանելի հոտ
ՔՐԱԳ ԷՅԼ ՊԼՈՍՈՄՈ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկք
ՋԱՐԻՆԱ, Ռուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԴ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղեսանի
ԳՈՐԻԼՈՐՍԻՍ, Նորելուկ
ԲԱՅՄՍ ՎԻՈԼԷԹ, Հեշտաբոյր
ԱՍՖՈՏԷԼ, ՕՐՖԻՏԻԱ, ՋԵՐԲ, ևն.
ՀՈՒՍՅՏ ԷԼԻՈԴՐՈՐ
ԷՍ· ՊՈՒՔԷ
ՃՈՊԻ ԳԼԸՊ
ՕՐՈՐՈՆԱԳՍ
ՎԻՈԼԴ
ԻԼԱՆԿ-ԻԼԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՈՐ
ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ ևԸ.

«Քրագ Էյբլ Պլոսսմոյի առաթիւ, Լոնտոնի Քառուրդ լրագիրը կ'գրէ. «Եղանակին ամէնէն Նորելուկ հոտերէն դերազանց կը համարինք Քրագ Իբլ Պլոսսոմը, Լոնտոնի Քառու�ընկերութեան. կը ծախուի թագի ձեւով խիստ ուշեցող չիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍԱԼԴՍ, անգլիական աղեր լոմանտայով — «Վայելուչ Նորելուկ արդուզարդի սեղանի համար. Լավանտայի գերազանց անուշահոտութիւն. եթէ շիշը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Տիկնանց Լրագիրը»։ Գերազանց պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և ևն։ Կը ծախուի թագի ձեւով խիստ ուշեցող կանաչ շշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են։

ՕԲԱԼԻՆ «փոշի» Տիկին Ատելիոս Բադդի կը գրէ. «Գոհութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օբալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մարթին վայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը.
ԱՏԵԼԻՆԱ ԲԱԴԴԻ։»

ՆՈՒՐԲ ՕՁԱՌՆԵՐ վայրի խնձորի ծաղիկներով Սալտն Զարբինա, Սալտն Լիլա Պան, Սալտն Ռոզ Անկլէզ, Վիոլէտ անկլեզ Անգլիական Քրոնեի ջուր, Անգլիական լավանտայի ջուր, Քոլա Քրեմ և այլն։

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վիլվատա· պահականոցին քով՝ կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67 106

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՀԱԲԲԱԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԿԸՆ ՅՈՒՍ ԻՒՂ

Իբոթոթիպ որ շուռ Ի սոպայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոթոթիպիներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաճռութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղադրօրց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս· ՀԱՄԱԼԻՐ ԵՒ ՀԻՐՁԵԼ

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կոշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տևէ։ Կոշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրն և խոնաւութիւնն։ Ջերմը կամ ուրիշ աղտեղութիւններու դիմաց կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի արանց և կանանց ամէն տեսակ կոշիկներու։ կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կապամառուները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի առաջնոյն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկին հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկին քսել, կամ սպանդի կտորով մը կամ վրձինով։ Թրջուած մակերևոյթն ընդունի կը լղմնայ։ Զգուշանալ կեղծերէն։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԴԱՐՈՒԱՆԱՆ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վիլվատա, Պահականոցին քով՝ կայսրան Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 106

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բռնէ Լիվերբուլի և Արէ-Եւէյ ոգեն

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Ռումպիա	7718	Գանատական	4841
Եդրուբիա	7718	Պոմերիա	4535
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Ալբանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բաղտիկա	5587	Ադրիա	2393
Սեքսոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալտիքա	2144
Ալէքսօ	2148	Թրինիտատ	899
Քեսար	1876	Մորոգդօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Morocco շոգենաւը Կլասկովէն ասա կ'սպասուի ամսոյս 17ին։

Cherbourg շոգենաւը Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի ամսոյս 21 ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒՆ գործակատար Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա

85

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէլբուրնի դէմ բռնող շոգենաւ

Անունք	Թոնոյ	Անունք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Սիթիրօ	3000
Ֆերոս	4000	Սասարա	3000
Օսմանլի	4000	Դելթիա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ռեբու	3000
Թիպա	3250	Լոգուս	800
Մակասար	3250	Գլենսա	800
Մարիսթիա	3250	Սիսիլ	700

Սեսոստրիս շոգենանը, նաւապետ Պրաուն ամսոյս դէպի 29ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթիլ խան
ՃԷՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

99 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ,

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, ՍԷՆ-Մառ փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ ձեռասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր դներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գլխաւոր ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, թիւ 2, ձէրէմեան խան, Գամինոյի Պանդային դիմաց։

94 Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՉՍԼԻԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1890 Մայիս 17 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

Բոլոր կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղերքէն կամաքլէ էջող շոգենաւաց երթեւեկումն։

Ժ. Ր.		Թ
11 —	Եկեղեմ. Մեզարդ. Պեցիլիք. Թարպ. Նէնիք Պէյաճք. (Եկեղիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	25
11 40	Եկեղեմ. Մեզպ. Պեց. Թարպ. Նէնիք. Պէյաճ. Ր. Հիսար (Արնավուտ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	19
12 35	Ր. Ա. Գավագ Մեզպ, Պեցյ.ք. Թարպ. Պեյդօզ մինչև Գանտիլի [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. ուր. օրերը վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գզկ. Պեշիք]	20
12 49	Եկեղեմ. Մեզարդ. Պեցիլ.ք. Թարպ. Նէնիք.էջեց Սթէն. Միրկ. Պեյաճք. Ր. Հիսար (Արնավուտ գիւղի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթ օրերը ժամ 1 15ին, եղելով Պեպէք պիտի հանդիպի և Պեպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	18
1 30	Եկեղեմ. Մեզարդ. Պեցիլ.ք. Թարպ. Նէնիք. Պեշիք (Եկեղիւղի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ)	32
2 5	Եկեղեմ. Սթէն. Միրկէն Պյճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ամնավ. Գուրբ. Օրթ. Պեշիք.	25
2 5	Ր. Ա. Գավագ. Նէնիք. Մեզարդ. Պեցիլ.ք. Թարպ. Պեյդօզ Բ. Պաշճէ Զուպդ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլէր. Գուգի. Պեշիք (ուրբաթ օրեր ժամ 2ին Նէնիմ.էն պիտի մեկնի)	33
2 45	Եկեղեմ. Մեզպ. Պեց. Թարպ. Նէնիք. Սթէն. Միրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար. Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշիք.	19
4 15	Եկեղեմ. Մեզպ. Պեցիլ.ք. Թարպ. Նէնիք. Սթէն. Միրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշիք	18
5 45	Եկեղեմ Մեզար. Պեցիլ.ք. Թարպ. Նէնիք. Սթէնեա Միրկ. Պեյաճ. Ր. Հիսար. Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթաք. Պեշիկ.	22
7 —	Եկեղեմ. Մեզարդ. Պեցիլ.ք. Թարպ. Պեյդօզ Բաշտ. Եկեղիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Ամնավ. Զէնկ. Պեյլէր Օրթաք. Գուգ. Պեշիք. Իսակ.	1
8 5	Ա. Ա. Ր. Գավագ Եկեղեմ Մեզարդ. Պեց. Թարպ Նէնիք. Սթէնեա Միրկ. Ր. Հիսար Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշիք	20
10 —	Մեզարդ. Պեց. Թարպ. Նէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Ամնավ. Օրթաք. Պեշ.	34
Ակշամվուրէիկեն կամաքլ էջող շոգենաւ		
11 —	Պեպէք Ամնավ. Գոորուէ. Օրթ. Պեշիք.	33
11 25	Ր. Հիսար Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշիք.	1
11 35	Եկեղեմ. Սթէն. Պյճ. Ր. Հիսար Պեպէք Ամնավ. Գուբուէ. Օրթ. Պեշիք	22
12 —	Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշիք.	22
12 30	Ր. Հիսար Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթաք. Պեշիքթաշ	2
1 5	Պեպէք Ամնավուտ. Գուբ.էջ Օրթաքէյ Պեշիքթաշ. Գաղ.	1
1 40	Ր. Հիսար Պեպէք Ամվ. Գուբ. Օրթ. Պեշ. Գաղ.	23
2 30	Պեպէք Ամնավ. Գուբուէ. Օրթաք. Պեշիք. (Ուրբաթները 2 15ին)	25
3 15	Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշ. Գաղ. (ուրբաթները ժամ 3ին)	2
4 15	Պեպէք Ամնավ. Գուբ. Օրթ. Պեշիք. (Բացի ուրբաթէ)	25
10 —	Պեպէքէն ուղղ. կամրջ. բացի ուրբաթէ	28
11 10	Պեպէքէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթ օրերը Ր. Հիսարէն	2
Առաւօտեան եղեքէն կամաքլ էջող շոգենաւ		
11 20	Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ.	34
11 40	Պեյդօզ Բաշտ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղդ. (Ուրբաթ օրերը Վան. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիք.)	20
1 50	Պեյդօզէն նեղեղիւղ անտի եւրոպական եղերք մինչև Պեշիք. (բացի ուրբաթէ)	25
2 5	Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պեյլէր. Գուգ. Պեշիք. (Բացի ուրբաթէ)	22
3	Գանտ. Վանիք. Զէնկելէք. Պեյլէրպ. Գուզկ. Պեշիքթաշ (Բացի ուրբաթէ)	34
2 50	Պեյդ. Բաշտ. Զուպդ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիք. (ուրբաթ. 3ին)	33
4 5	Գանտ. Վանիք. Զէնկելէ. Պեյլէր. Գուզ. Իւսկիւտար	32
4 15	Պեյդօզ Բաշտ. Զուպդ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլէր. Գուզկ. Պեշիկ. (ուրբաթ օրեր ժամ 4ին Մեզարդ. էն մեկնելով Պեցիլ.ք. և Թարպ. պիտի հանդիպի։	28
6 45	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամնավ. Զէնկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեշիք. Իսակ.	1
9 5	Պեցիլ.ք. Թարպ. Պեյդ. Բաշտ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար. Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզ. Իսակիւտար	23
9 30	Պեյդօզէն ուղ. կամրջ. (բացի ուրբաթէ)	33
10 20	Գանտլ. ուղ. կամրջ. ուրբաթները Զէնկ.	19
11 —	Գուզկ.էն ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ)	22
10 55	Զէնկ ուղղակի կամուրջ	2
(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը.		
12 15	Պեշիք Օրթաք. Գուլ.ն. Նավ. Պեպէք Ր. Հիսար, Էմիրկ. Եկեղիք. Թարպ. Պեյդ. Մեզարդ. Նէնիմ. Ր. և Ա. Գավագ (ուրբաթները ամէն Եկեղեմ. և Պեյ. Զօզ պիտի հանդիպի)	33
1 15	Պեշ. Օրթ. Գուբուէ. Ռնավ. Ր. Հիսար Պեյաճք. Եկեղիք. Թարպ. Պեյդ. Մեզարդ. Եկեղեմ.	19
2 30	Պեշիր. Օրթաք. Գուբ. Ռնավուտ. Պեպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եկեղիք. Թարպ. Պեց. Մեզարդ. Եկեղեմ.	18
2 45	Գաղաթ. Իսակ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլէր. Զէնկել. Ռնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եկեղիք. Բաշտ. Պեյդ. Թարպ. Պեց. Մեզ. Եկեղեմանտալէ	1
3 20	Պեշիքթ. Օրթ. Գուբ.ն. Ռնավ. Պեպէք (բացի ուրբաթէ)	25
4 —	Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ամնավ. Պեպէք Ր. Հիսար Պեյաճ. Սթէնեա Եկեղիք. Թարպ. Պեյդ. Մեսար. Եկեղեմ.	22
5 —	Իսակ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Զէնկ. Ամնավ. Գանտ. Ա. Ր. Հիսար Գանտ. Միրկ.	2
6 —	Գաղաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գուբուէ. Ռնավ. Պեպէք. Ր. Հիսար Միրկ. Եկեղիք. Պեյդ.օզ Թարպ. Պեցիլ.ք. Մեզար. Եկեղեմ. և Գաղաթներ	20
7 —	Պեշիք. Իսակ. Գուբուկ. Պեյլ. Զէնկ. Ամնավ. Գանտ. Ր. Հիսար Պեյաճ. Գանտ. Եկեղիք. Պեյդ.օզ Թարպ. Պեցիլ.ք. Մեզար. Եկեղեմ. և Գաղաթներ	23
8 30	Պեշիք. Օրթ. Ամնավ. Պեպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եկեղիք. Թարպ. Մեզար. Պեց.	34
9 15	Պեշիք. Օրթաք. Գուբ.է Ամնավ. Պեպէք (ուրբաթներ Ր Հիսար Միրկ Եկեղիք. Թարպ. Պեյ.էք. Մեզարդ. Հանդիպելով Եկեղեմանտալէ պիտի երթայ)	28
9 55	Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ամնավ. Պեպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եկեղիք. Թարպ. Պեց. Մեզպ. Եկեղեմ. (բացի ուրբաթէ)	25
10 —	Եկեղիք. Թարպ. Պեյդ. Մեզպ. Եկեղեմ. [Բացի ուրբաթէ]	18
10 40	Ր. Հիսար Պեյաճ. Միրկ. Սթէն. Եկեղիք, Թարպ. Պեցիլ.քաբերէ. Մեզար. Եկեղեմ. (ուրբաթները Օրթաքիւզ)	20
11 20	Եկեղիք. Թարպ. Պեց. Մեզպ. Եկեղեմ. (ուրբաթները Ամնավուտ գիւղ)	19
11 35	Պեպէք Ր. Հիսար Պեյաճ. Միրկ. Սթէն. Եկեղիք. (ուրբաթները Պեշիքթաշ)	22
Կամաքլէն Ա.ընավուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը		
12 25	Ուղղակի Պեպէք	1
1 —	Ուղղակի Ր. Հիսար	23
2 40	Ուղղակի Պեպէք (ուրբ. 2·25ին)	2
10 30	Պեշիք. Օրթ. Գուբուէ. Ռնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը 10 15ին և Ր. Հիսար Վանփոր երնդ շոգ. հետ պիտի հաղ.)	1
11 15	Գաղ. Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ռնավ. Պեպէք Ր. Հիսար. Պեյաճք.	28
11 40	Պեշիք. Օրթ. Գուբուէ. Ռնվ. Պեպէք	2
12 —	Պեշիք. Օրթ. Գուբ. Ռնվ.	1
Դամաքլէն Ամիտան եղեր երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը		
12 20	Գուզկ. Պեյլ. Զէնկելէքէյ Վանիք. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպ. Բաշտ. Պեյդօզ (բացի ուրբաթէ)	25
12 25	Ուղղակի Գանտիլի	34
1 —	Իսակ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտիլի	22
2 25	Ուղղակի Գանտիլի [Բացի ուրբաթէ]	34
2 35	Իսակ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպուզ. Բաշտ. Պեյդ. ուրբաթ օրերը Զին հլլելով Թարպ. Պեցիլ.քաբերէ հանդիպելով Մեզարդ. պիտի երթայ	23
3 25	Ուղղակի Գանտիլի	32
8 15	Գուզկ Պեյլ. Զէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ.Բաշտ. Պեյդ.օզ (Բացի ուր.)	33
9 25	Պեշիքթաշ, Գուզկոնձմ. Պեյլէր. Զէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գաղաթներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	19
10 5	Գանտիլի Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշտ. Պեյդ. Թարպ. Մեզարդ. Գաղաթներ [ուրբաթները Գուզ. Զէնկ. Պեցիլ.ք.]	32
10 10	Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. (բացի ուրբաթէ)	2
10 40	Իսակ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	22
10 45	Պեշիքթաշ Գուզկնձմ. Պեյլէր. Զէնկելէ. Վան. Գանտ. Պեշիք (ուրբաթ օրերը Իսակ.	33
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուպ. Բաշտ. Պեյդ.օզ (ուրբաթ. Գուզկ.)	25
11 45	Գաղաթ. Գուզ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք.	34

Ամէն ուրբաթ առաւօտ երկուքին քսան մնացած կամուրջէն շոգենաւ մը ելլելով ուղղակի Պեպէք.

Ամէն ուրբաթ օր կամուրջէն ժամ չորսին շոգենաւ մը ելլելով Իսակ. Գուզկ. Պեյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաշտ. Պեյդ.օզ Թարպ. Պեցիլ.ք. Մեզպ. Հանդիպելով Եկեղեմ. պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ առաւուկէսին Եկեղեմ. շոգենաւ մը ելլելով Մեզպ. Պեցիլ. Թարպ. Պեյդ.օզ Բաշտ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Իսակ. Հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ։

Դարձեալ ամէն ուրբաթ երեկոյ Եկեղեմ. առաւուկէն շոգենաւ մը ելլելով Մեզպ. Պեցիլ. Թարպ. Պեյդ.օզ Եկեղիք. Միրկ Ր. Հիսար Ամնավ. Օրթ. Պեշիք. Հանդիպելով կամուրջ պիտի երթայ։

ԻՄՈՒԿԻԻՏԱՐԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իսկիւտար	
— —	6 30